

Kulturel kapital og rum

- i en uddannelseskontekst

KANDIDATSPECIALE

Udarbejdet af Anna Sofie L. Olsen

I perioden 20-01-2020 – 13-08-2021

Institut for Læring og Filosofi, AAU, Aalborg

ABSTRACT

This thesis concerns how adult students of respectively refugee/immigrant backgrounds and ethnic Danish backgrounds experience and partake in the study environment at the pedagogical department at UCN in Aalborg. Here there are reports of a divided study environment and high drop-out rate among the first group, which is the reason for this investigation.

Using a phenomenological approach and the theoretical framework of Bourdieu's *cultural capital*, four students have been interviewed. The interviews have been loosely structured in order to stay within the theme while at the same time letting the students' own narratives set the direction.

There has been no previous scientific research in this particular field of educational sociology when it comes to adults in Denmark. The geographical delimitation and the number of interviewees participating in this investigation means that the results are not entirely representative, but instead to be taken as an in depth collection of narratives that might be an opening into further research.

In conclusion, all of the students express an interest in being part of a social study environment. The sense of community that this entails seems to be crucial when it comes to staying and completing the education. However, in the two groups, there are different perceptions of what study culture involves, which is in continuation of the different *cultural capitals* being brought to the table. Therefore cultural and language barriers among the students is something that could be constructively addressed in the future, in order to strengthen the attachment to the education.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forside.....	1
Abstract.....	2
Indholdsfortegnelse.....	3-4
Indledning	5-6
Eksisterende forskning.....	6-8
Undersøgelsesspørgsmål.....	9
Begrebsforklaring – habitus.....	9-10

KAPITEL 1. TEORETISK PERSPEKTIV

Præsentation af teoretisk perspektiv.....	10-11
Kulturel kapital.....	11-12
Socialt rum og symbolsk rum.....	13-15
Opsamling – kulturel kapital – socialt og symbolsk rum.....	15-16

KAPITEL 2. TEMATISERING AF TEORETISK PERSPEKTIV

De to temaer.....	17
Underkomponenter.....	17-18

KAPITEL 3. UNDERSØGELSESMETODE

Undersøgelsens informanter.....	19
---------------------------------	----

Metodeovervejelser – en dynamisk proces.....	20
Empirisk tilgang.....	20-22
Interview – undersøgelsesmetodisk valg.....	22-23
Løst strukturerede interview – semistrukturerede interview.....	23-24
Interviewguide.....	25-26
Etiske overvejelser og den forskende rolle.....	26-27
Normativ etik.....	27-28
Interviewet og de syv forskningsfaser.....	28-30

KAPITEL 4. ANALYSEN

Tema 1.....	31-45
Tema 2.....	46-53
Opsummering af analysens resultater.....	54-55

KAPITEL 5. KONKLUSION

.....	56-57
-------	-------

LITTERATUR

BILAG

Indledning

I september 2019 foretog jeg en videnskabelig undersøgelse på UCN Pædagoguddannelsen. Formålet var at få indblik i FIF-kurset og i kursisternes oplevelse af at gå på kurset. FIF er en forkortelse af *forberedende kursus for flygtninge og indvandre* og er et årigt forløb, som skal være med til at forberede kursisterne fagligt og personligt, til videre optagelse på pædagoguddannelsen. Undersøgelsen viste at kursisterne havde en oplevelse af at lære noget ved, at blive inddraget i undervisningen og mødt med deres individuelle erfaringer. De havde en oplevelse af et socialt fællesskab på kurset, med plads til kulturelle forskelligheder. Undersøgelsen gav foruden dette indblik i, hvor motiverede og engagerede kursisterne var for kurset og det videre optag på pædagoguddannelsen. Som en del af undersøgelsesmetoden, blev der foretaget uformelle samtaler med relevante aktører. Heriblandt en samtale med koordinatoren for kurset, som ligeledes er semesterkoordinator på pædagoguddannelsens grundfaglighed, som er det første år på pædagoguddannelsen. I samtalen berører hun det videre forløb for FIF-kursisterne, når de har gennemført kurset og er blevet optaget på uddannelsen og siger i den forbindelse: *"Vi har nogle erfaringer der fortæller os, at de hurtigt bliver udfordret, særligt på at indgå som deltagere i læringsrummet på lige fod med de øvrige studerende, men vi ved ikke så meget om hvorfor og hvordan det sker"*. Ligeledes fortæller hun om de udfordringer, som de oplever i studiemiljøet og siger i den forbindelse: *"Et stort antal af de FIF-kursister som bliver optaget, er udfordret fagligt og socialt, i forhold til at indgå på lige fod med deres medstuderende i studiemiljøet. Efterhånden falder de fra og dropper ud af uddannelsen"*. Undersøgelsen og særligt denne uformelle samtale, gav mulighed for at reflektere over en problemstilling, med nogle ubesvarede spørgsmål som endnu ikke er blevet berørt. Derfor omhandler dette speciales hovedtema, de studerendes oplevelse af studiemiljøet, når de indgår i sociale og faglige relationer med hinanden.

Dataindsamlingen til specialet er blevet udarbejdet i samarbejde med UCN Pædagoguddannelsen. Her har studielederen og semesterkoordinatoren gjort det muligt for mig som forsker, at komme i kontakt med nogle af de studerende, som undersøgelsen vedrører. Blandt de studerende er jeg kommet i kontakt med fire informanter til interviews, hvor de to er tideligere FIF-kursister og de to andre ikke er tideligere FIF-kursister.

Interview som undersøgelsesmetodisk valg, skal være med til at belyse specialets hovedtema, når de studerende individuelt fortæller om deres egne oplevelser heraf.

Anvendelse og valget af teoretisk perspektiv, beror på hvad jeg som forsker ønsker at rette blikket mod i undersøgelsen, hvorfor Pierre Bourdieu inddrages. Der gøres rede for hans uddannelsessociologiske teoretiske perspektiv, med begreberne *Kulturel Kapital*, *Symbolisk rum* og *Socialt rum*, hvorefter disse inddeles i hovedtemaer som er en del af den strukturelle del i analysen. Under hovedtemaerne præsenteres informanternes fortællinger og oplevelser i citater, hvorefter disse analyseres ud fra teorien. Slutteligt vil der i analysedelen være en opsummering, som leder videre til den endelige konklusion på den undersøgte problemstilling.

Eksisterende forskning

Det har ikke været muligt at finde eksisterende forskning inden for det valgte undersøgelsesfelt, som direkte vedrører de studerende på pædagoguddannelsen på UCN. Der findes dog eksisterende forskning som vedrører flygtninge- og indvandrerbørn i en dansk folkeskole. I en ph.d.-afhandling, foretaget af Laura Gilliam, undersøges *"et studie af identitet, ballade og muslimske fællesskaber blandt etniske minoritetsbørn i en dansk folkeskole"* (Socialpædagogerne 2006). Afhandlingen drejer sig om etniske minoritetsbørns erfaringer i folkeskolen og analyserer skoleinstitutionen og børnenes identitetsopbygning omkring fællesskaber og kulturelle former (Socialpædagogerne 2006). På baggrund af denne ph.d.-afhandling, er der udgivet en bog (*"De umulige børn og det ordentlige menneske"*) som ligeledes berører disse emner og som belyses ud fra blandt andet Pierre Bourdieus teoretiske perspektiv (Socialpædagogerne 2006). Afhandlingen og studiet viser en stærk opdeling mellem danske og etniske minoritetsbørn. På trods af lærernes opmærksomhed omkring integration, så oplever særligt de etniske minoritetsbørn, at der er store modsætninger (Socialpædagogerne 2006). Børnene føler, at det er dem som laver ballade og er de dårlige elever, i modsætning til de danske børn som opfører sig ordenligt og er dygtige (Socialpædagogerne 2006). I afhandlingen diskuterer Laura Gilliam hvilken indflydelse national og religiøs identitet, har i forhold til børnenes individuelle identitetsforståelse, fælleskabsfølelse og dannelse af venskaber

mellem hinanden (Socialpædagogerne 2006). Dette skel som afhandlingen viser, er med til at tydeliggøre folkeskolens ideal om *"det ordentlige menneske"* og siger ligeledes noget om, hvor vigtigt det er at lærerene er bevidste om hvordan nationalitet og religion, bringes ind i samspillet mellem børnene, for så vidt muligt at fremme integrationen (Socialpædagogerne 2006).

Ser man på international forskning inden for området, viser det sig at der er udarbejdet flere rapporter. Blandt andet en forskningsundersøgelse foretaget af Rasmus Frimodt og Jørgen Ole Larsen fra Nationalt Center for Erhvervspædagogik, Professionshøjskolen Metropol, hvor uddannelsesområdet indgår som en central del heraf (Frimodt og Larsen 2009). Begrundelsen for undersøgelsen vedrører blandt andet frafaldet blandt studerende på forskellige universiteter af tværeuropæisk karakter (Frimodt og Larsen 2009). Et af temaerne i rapporten omhandler læringsmiljø og her ses nærmere på, hvordan forskellige tilgange kan have positiv indflydelse, i forhold til fastholdelse af de studerende gennem hele uddannelsen (Frimodt og Larsen 2009). I den forbindelse henvises der også til *"Organisation for Economic Co-operation and Development"*, også kaldet OECD¹, som har udarbejdet en rapport, hvor der blandt andet sættes fokus på uligheder i uddannelsessystemet (Frimodt og Larsen 2009). Disse uligheder kan resultere i et større frafald for specifikke grupper og rapporten tyder på at man skal se mod politiske og økonomiske motiver i indsatsen overfor ulighederne (Frimodt og Larsen 2009). Gennem de senere år er antallet af indvandrere til OECD lande steget markant og dette har medført nye udfordringer i forhold til sociale fællesskaber. I den forbindelse opfordrer OECD til, at der anvendes inkluderende uddannelsestiltag som skal imødekomme de udfordringer som etniske minoritetsstuderende oplever (Frimodt og Larsen 2009). I international kontekst er der særligt fokus på ungdomsuddannelserne og der tilbydes alternativer, som skal forebygge frafaldet. I den forbindelse tilføjes det, at der er et generelt frafald på 5-40 % på ungdomsuddannelserne (Frimodt og Larsen 2009). Ifølge OECD er de største barrierer i forhold til ulighederne og frafaldet, at indvandrere og etniske minoriteter er i en udsat position. En udsat position som først og fremmest drejer sig om sproglige og kulturelle

¹ OECD: organisation med 35 medlemslande, som har til formål at fremme økonomiske og sociale vilkår for mennesker over hele verden (Børne- og Undervisningsministeriet 2020). Uddannelse er herunder et væsentligt område, med mål om forbedring af udbyttet af uddannelse og sociale fællesskaber gennem uddannelse (Børne- og Undervisningsministeriet 2020).

barrierer, som forhindrer dem i at indgå i fællesskabet fagligt og socialt (Frimodt og Larsen 2009).

Ovennævnt eksisterende forskning indikerer et behov for tiltag, hvilket giver anledning til at rette blikket mod den uddannelse, hvor de studerende som deltager i denne undersøgelse går. I 2016 gennemførte Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) en evaluering af den nye pædagoguddannelse, som trådte i kraft i 2014 (Danmarks Evalueringsinstitut 2016). I et notat sammenfattes fire analyser, hvor man har adspurgt de studerende på uddannelsen. Resultaterne viser tegn på udfordringer, men samtidig potentialer (Danmarks Evalueringsinstitut 2016). Udfordringerne drejer sig om, at kvaliteten af den nye uddannelse, opfattes af de studerende som værende lav, de studerende oplever lav faglighed imellem hinanden og generel lav intensitet på studiet (Danmarks Evalueringsinstitut 2016). Potentialerne ses ved at de studerende langsomt bliver stærkere fagligt, at de studerende er mere motiverede og at frafaldet på uddannelsen daler (Danmarks Evalueringsinstitut 2016). Dog bør der i den forbindelse være bevidsthed om at disse analyser primært tager udgangspunkt i den faglige studerende og knapt så meget i den sociale studerende, som dette speciale også fordrer at belyse.

Bortset fra det, opfattes der at være sammenhæng mellem den eksisterende nationale og internationale forskning, evalueringen af pædagoguddannelsen og problemstillingen i dette speciales undersøgelse. Der kan drages en række paralleller, særligt i forhold til ulighed og frafald blandt de studerende, som giver anledning til spørgsmål. Spørgsmål som først og fremmest vedrører samtalen med semesterkoordinatoren, om de udfordringer som de oplever blandt de studerende på pædagoguddannelsen. Med dette i betragtning, er det et ønske at inddrage dem som det drejer sig om, nemlig de studerende selv. Derfor fordrer specialet at opstille spørgsmål, hvor de studerende kan fortælle om deres oplevelser. De udarbejdede undersøgelsesspørgsmål præsenteres herunder.

Undersøgelsesspørgsmål

Hvilke udfordringer oplever de FIF studerende i forhold til at indgå i studiemiljøet med andre studerende og hvordan kan det tænkes at påvirke deres muligheder for at klare sig på pædagoguddannelsen?

- *Hvad er de studerendes oplevelse af måden FIF-studerende og ikke-FIF studerende indgår i det sociale studiemiljø?*
- *Hvad er de studerendes oplevelse af at samarbejde fagligt med hinanden?*

Begrebsforklaring

Habitus

I henhold til det udvalgte teoretiske perspektiv indgår begrebet *Habitus*, som dele af forklaringen herpå, hvorfor dette opleves som relevant kort at forklare. Begrebet anvendes og nævnes blot til forklaringen og forståelsen af det udvalgte teoretiske perspektiv og anvendes ikke som begreb i selve analysedelen.

Habitus, som er et af Pierre Bourdieus begreber, dækker over systemer af dispositioner, som er med til at gøre det muligt for mennesket at tænke, handle og orientere sig i sociale sammenhænge (Broady 1991: 457). Menneskets *habitus* dannes gennem de vaner, som det tilegner sig i dets familie, særligt i opvæksten, og senere bliver vanerne til ubevidste handlingsmønstre (Broady 1991: 457). Med andre ord er systemer af dispositioner resultater af kollektiv hukommelse, sociale erfaringer og måder at bevæge sig på og måder at tænke på, som er indgroet i menneskers kroppe og sanser (Broady 1991: 479). Bourdieus teori om *habitus* bygger enkelt på én forestilling som beskrives således:

”menneskers habitus, som er formet af det liv, de hidtil har levet, styrer deres forestillinger og deres praksis og bidrager dermed til, at den sociale verden genskabes eller sommetider – nemlig i tilfælde af manglende overensstemmelse mellem menneskers habitus og den sociale verden – forandres” (Broady 1991: 479).

Og hvordan hænger det så sammen med kulturel kapitalbegrebet, som er en del af det udvalgte teoretiske perspektiv? Ifølge Bourdieu er der sammenhænge mellem disse to begreber, idet habitus er en af eksistensformerne for kapitalen (Broady 1991: 480). Dermed ikke sagt at habitus altid er kapital, men alle mennesker besidder habitus og her vurderes nogles højere end andres, ud fra en værdisætning som varierer, alt efter hvilken kulturel gruppe man indgår i (Broady 1991: 480). Derfor kan man også sige at, det er markedet som er afgørende for, hvilke dele af habitus, der skal indgå som kapital (Broady 1991: 480). I forlængelse af dette, er der ligeledes en sammenhæng mellem habitus og *det sociale rum* og *det symbolske rum*, som også er den del af det udvalgte teoretiske perspektiv. En af de funktioner som habitusbegrebet har, er at kunne tydeliggøre ensartede livsstile som er med til, at mennesker i det sociale rum kan få øje på ligheder hos hinanden (Bourdieu 1997: 23). Ud fra det indtager menneskerne hver især en relationel position, i forhold til hinanden i det sociale rum, hvoraf der opstår grupper (Bourdieu 1997: 21).

KAPITEL 1. TEORETISK PERSPEKTIV

Teoretisk perspektiv - Pierre Bourdieu

Grundlæggende kan teori beskrives som: *”en generel formulering af begrundede forestillinger om fænomeners natur og deres indbyrdes sammenhænge”* (Andreasen 2017: 101). Den begrundede forestilling er en repræsentation, hvis formål er at kvalificere mit blik som forsker, på det udvalgte genstandsfelt (Andreasen 2017: 101). Kvalificeringen er nødvendig, fordi den forskende genstand altid vil være kompleks og det herved ikke er

muligt at få alt med i undersøgelsen (Andreasen 2017: 101). Valget af teori er betydningsfuldt for, hvad blikket rettes mod og er dermed afgørende for, hvad der kommer til syne i en videnskabelig forskningsundersøgelse (Andreasen 2017: 101). I denne undersøgelse ønsker jeg, at rette blikket mod et genstandsfelt, som omhandler fire studerendes oplevelse af og gå på pædagoguddannelsen og derfor beror det teoretiske valg på et uddannelsessociologisk perspektiv.

Den franske uddannelses- og kultursociolog Pierre Bourdieu har gennem tiden blandt andet forsket i og interesseret sig for, sociale og samfundsmæssige forhold inden for uddannelsessystemer, og han er med sine metoder og begreber kommet til, at indgå som en del af kernen i uddannelsessociologien (Broady 1991: 457). Af hans forskellige metoder og begreber, tillader jeg mig at udplukke dem som opleves at have mest relevans, i forhold til genstandsfeltet i denne undersøgelse. Helt specifikt drejer det sig om, det teoretiske begreb *Kulturel kapital* og begreberne *Socialt rum* og *Symbolsk rum*. Disse præsenteres og uddybes i de følgende afsnit.

Kulturel kapital

Selve begrebet kapital, er et udtryk for symbolske og materielle ressourcer (Broady 1991: 457). Kulturel kapital udgør de symbolske ressourcer, som af mange eller alle grupper i samfundet, opfattes som værdifulde (Broady 1991: 463). Det kan være fortrolighed med en tilladt kultur (Broady 1991: 463-464). Et eksempel kunne være på en dansk uddannelsesinstitution. Her vil der typisk være en tilladt kultur som de fleste er fortrolige med, i form af blandt andet bestemte mødetider, faglig undervisning, gruppe- og projektarbejde samt pauser hvor der lægges op til, at spise sammen i kantinen. Men samtidig vil der være nogen som er knapt så fortrolige med lige netop med den kultur, af forskellige årsager. En anden symbolsk ressource, er evnen til at udtrykke et kultiveret sprogbrug (Broady 1991: 463-464). Det kan for eksempel dreje sig om, at besidde en vis boglig viden eller visse kommunikative ressourcer inden for den tilladte kultur. Kulturel kapital henviser i særdeleshed til de såkaldte "investeringer", som forældre har gjort i deres børn gennem tiden, ved at opdrage dem, indføre dem i kulturen og give dem

mulighed for uddannelse (Jerlang og Jerlang 1998: 378). Derfor kan man også sige, at den kulturelle kapital hos det enkelte individ, kommer til udtryk i:

- måden der tales på
- måden hvorpå individet fører sig frem
- den almindelse
- fortroligheden med den pågældende kultur
- besiddelsen af dispositioner til uddannelsessystemet
- naturligheden i at kunne sig bevæge sig i verdens temaer

(Jerlang og Jerlang 1998: 378).

Det kulturelle kapitalbegreb tilførte Bourdieu, til sit sociologiske perspektiv i midten af 1960'erne, i forbindelse med at han foretog sine første studier i Frankrig, inden for uddannelses- og kultursociologien (Broady 1991: 467). Han syntes at have behov dette begreb, til anvendelse af undersøgelser i det franske uddannelsessystem (Broady 1991: 467). Med sit arbejde, blandt andet som universitetslærer i Lille i slutningen af 60'erne, sendte han en række af sine studerende ud for, at undersøge forskellige anlæg ved universitetsstuderendes liv samt sociale og geografiske ophav (Broady 1991: 467). Undersøgelsens resultater pegede på at bestemte grupper, udover deres økonomiske ressourcer også besad en anden ressource, i form af let til skolegang og højere uddannelse, som adgangsgivende til høje positioner (Broady 1991: 467). I en anden undersøgelse vedrørende museumsbesøgene, som Bourdieu foretog sammen med sine medarbejdere, vidste resultatet at faktorer som socialgruppe, geografisk placering og alder kunne kobles til uddannelsesniveaue, ligesom den forrige undersøgelse (Broady 1991: 468). Ifølge Bourdieu er undersøgelser som disse med til, at vise betydningen af kulturel kapital, i forhold til ulighed i kulturen (Broady 1991: 468). Hans opfattelse af adgangen til kulturen, er beskrevet som at være en fordel for dem, som har gået på eliteskoler og som er opvokset under familiære forhold hvor der har været høj grad af kulturel kapital (Broady 1991: 468).

Ifølge Bourdieu, er der med kulturel kapital tale om, hvad der gør sig gældende i samfundet som helhed, og her fremhæver han de tideligere beskrevet uligheder, som et dominansforhold, der synes at tendere (Broady 1991: 463). Inden for særlige klasser kan

der være en opfattelse af, at være mere værdifuld end andre, og i den forbindelse sammenligner Bourdieu med et andet begreb, den sociale arv (Broady 1991: 466). Det der beskrives som den bagage det enkelte individ bærer med sig gennem livet (Broady 1991: 466). Arv behøver ikke kun at være i genetisk forstand, og i denne sammenhæng er det forbundet med magt. Man kan arve magt, penge eller for eksempel ejendomme og ligeledes kan man også arve afmagt, fattigdom og ingen ejendomme (Broady 1991: 466). Arv kan desuden beskrives som kulturelle ressourcer, der overføres mellem generationer, men den kulturelle kapital kan også tilegnes for eksempel inden for uddannelse (Broady 1991: 466). I samspillet med uddannelsessystemet og de forskellige aspekter som kommer i spil der, kan de kulturelle ressourcer hos det enkelte menneske øge sin værdi eller omveksles i relation til andre former for kapital (Broady 1991: 466). En forudsætning heraf, er dog at parterne må være åbne overfor adgangen, til de i forvejen fastsatte positioner som den enkelte besidder, på baggrund af de givende kulturelle ressourcer (Broady 1991: 467).

Begrebet kulturel kapital, tillader at fæstne sig ved, at samme fænomen for eksempel studerende, med deres forskellige kapitalbesiddelser, kan have forskellige betydning og funktion i faglige og sociale kontekster i uddannelsessammenhæng (Broady 1991: 471). Dette relaterer til hvordan de studerende positionere sig i forhold til hinanden i "*rummet*", hvorfor de to andre udvalgte begreber præsenteres og udfoldes i det følgende afsnit – *Socialt rum og Symbolsk rum*.

Socialt rum og symbolsk rum

I forbindelse med en specifik analyse, som Bourdieu foretog af Frankrig i 1970'erne, konstruerede han en model for begreberne, *socialt rum* og *symbolsk rum* (Bourdieu 1997: 15-16). Begreberne beskriver og er med til at udtrykke forståelse af forholdet mellem *sociale positioner*, agenternes *dispositioner* (habitus) og deres positioneringer i forhold til hinanden (Bourdieu 1997: 20).

Distinktion, som er en særlig evne til at vide, hvordan man som menneske skal forholde sig og opføre sig, er ofte blevet opfattet som værende medfødt (Bourdieu 1997: 20). Bourdieu mener derimod ikke, at det er andet end en forskel eller en afstand og det er

denne ide, som er grundlaget for begrebet *rum* (Bourdieu 1997: 20). Rummet skal forstås som en samling af distinkte og ligestillede positioner, som er adskilte (Bourdieu 1997: 20). I kraft af typen af relationer de indgår i, kan positionerne defineres i forhold til hinanden (Bourdieu 1997: 20-21). De beskrives som, at være tæt på hinanden, ved siden af hinanden eller være fjernt fra hinanden (Bourdieu 1997: 21).

Begrebet *socialt rum* skal forstås således, at de sociale agenter, for eksempel de studerende, alle indtager en position i forhold til hinanden, i det sociale rum (Bourdieu 1997: 21). Agenternes placering i det sociale rum, sker først og fremmest på baggrund af en statisk fordeling af de to *differentieringsprincipper* (økonomisk og kulturel kapital), som ifølge Bourdieu er de mest effektive, særligt i samfund som Frankrig og USA (Bourdieu 1997: 21). I forlængelse heraf kommer, at desto mere agenterne har tilfælles, jo tættere vil de befinde sig på hinanden (Bourdieu 1997: 21). Modsat desto mindre de har tilfælles, jo længere vil de befinde sig fra hinanden, hvilket også beskrives som sociale afstande (Bourdieu 1997: 21).

Når Bourdieu præsenterer disse begreber, nævner han også *habitus* (Bourdieu 1997: 23). Habitus kan være med til, at redegøre for homogene livsstile som gør, at potentialet hos den enkelte kommer til syne, i den hele sammenhæng med de øvrige agenter (Bourdieu 1997: 23). De positioner som agenterne indtager i rummet, er et produkt af deres *habitus*, og dette kommer til udtryk i forskellige principper (Bourdieu 1997: 24). Disse omhandler måden hvorpå agenterne skelner, for eksempel mellem rigtigt og forkert eller det gode og det dårlige (Bourdieu 1997: 24). Naturligt nok skelner alle ikke ens og derfor kan samme opførsel anskues forskelligt, alt efter hvilke agenter som indgår (Bourdieu 1997: 24). Det fremhæves i den forbindelse, at det er forskellene som kommer til udtryk i agenternes praktikker, ved de holdninger og synspunkter der gives udtryk for i det sociale rum, som er med til at konstruere et egentligt *sprogssystem*, gennem social forståelse og principperne for hvordan verden skal opfattes (Bourdieu 1997: 24). I denne sammenhæng er tanken bag forskellene, at skille sig ud i det pågældende rum, og denne tanke er ikke ligegyldig (Bourdieu 1997: 25). Bourdieu mener nemlig, at forskel i en social kontekst, er relevant hvis den anskues af én, som er i stand til at *skelne* (Bourdieu 1997: 25). Forskellen bliver derimod et tegn på opdeling, hvis verden anskues opdelt og man ikke er i stand til at

skelne. Dette kan for eksempel ses, i den typiske opdeling af etniske minoriteter og ikke etniske minoriteter (Bourdieu 1997: 25).

Det sociale rum er usynligt og ikke noget man kan røre ved, men det som er med til at arrangerer agenternes forestillinger og praktikker (Bourdieu 1997: 26). Overordnet set fastlægges der nogle naturlige afstande kulturelt set (Bourdieu 1997: 27). Sandsynligheden for at en direktør finder sammen med en som er på overførselsindkomst er minimal, skarpt opdelt, og der kan man sige at rammerne for menneskelig kontakt stikker ud, i det hele taget i forhold til mødet og bekendtskabet (Bourdieu 1997: 27). Hvis de endelig mødes, vil de ikke være på bølgelængde og de vil have svært ved, at have sympati og forståelse for hinanden (Bourdieu 1997: 27). Til gengæld er dem, som befinder sig tæt på hinanden i det sociale rum, disponeret for hurtigt at nærme sig hinanden, og samtidig besidde en vis sympati og forståelse for hinanden (Bourdieu 1997: 27)

Opsamling

Som en del af at kvalificere mit blik på genstandsfeltet, opsamles det præsenterede teoretiske perspektiv ved, at fremhæve særligt vigtige pointer, som skal give et overblik og bidrage til tematisering til analysen.

Kulturel kapital:

I forhold til det kulturelle kapitalbegreb er der nogle helt grundlæggende ting som gør sig gældende. Der er tale om at kunne besidde højere eller mindre grad af kulturel kapital, som afspejler sig i mennesket kulturelle ressourcer. Disse kommer til udtryk ved følgende:

- Fortrolighed med det tilladte sprog
- Bolig viden
- Individets fremtoning
- Den almendannelse
- Fortrolighed med kultur

- Besiddelse af ressourcer til at kunne bevæge sig i uddannelsessystemet (let til skolegang)
- Naturlighed og let tilgang overfor verdens temaer

Idet der er tale om højre eller mindre grad af kulturel kapitalbesiddelse, kan der opstå uligheder og eventuelle dominansforhold. Disse kan komme til syne, hvis den ene part har en opfattelse af, at have mere værdi end den anden, på baggrund af kulturelle ressourcer og social klasse. Ulighederne kan imødekommes ved, at have åbenhed overfor i forvejen fastsatte positioner, på baggrund af ressourcer. Desuden kan disse ressourcer og aspekter øges i værdi, i samspillet med hinandens forskellige kapitalbesiddelser.

Socialt rum og symbolsk rum:

I redegørelsen af disse to begreber, er det blevet gjort klart, at dette dækker over forholdet mellem sociale positioner, agenternes dispositioner (habitus) og positioneringer i forhold til hinanden. Positionerne defineres i forhold til hinanden og det kan befinde sig følgende steder:

- Tæt på hinanden
- Ved siden af hinanden
- Langt fra hinanden

Hvordan agenterne positionerer sig i forhold til hinanden, afhænger af hvor meget de har tilfælles og dermed hvor stor eller lille den sociale afstand er. Desuden afhænger det af den enkeltes evne til at begå sig i rummet, hvor man vil støde på principper som rigtig og forkert, eller det gode og det dårlige. Her kan der være forskelle blandt agenterne, i deres forestillinger og praktikker og her drejer det sig om at være i stand til at kunne skelne. Hvis ikke dette er til stede, kan der ske en opdeling i det sociale rum. Agenternes sympati og forståelse i forhold til hinanden, har betydningen for at kunne være i stand til at skelne.

KAPITEL 2. TEMATISERING AF TEORETISK PERSPEKTIV

Specialets analysedel er struktureret ud fra to temaer. Temaerne beror på undersøgelsesspørgsmålene og har hvert sit afsnit. I hvert afsnit præsenteres skiftevis citater fra de pågældende interviews og teoretisk analyse heraf. Slutteligt vil der være en opsummering af analysens resultater, til den videre konklusion.

Undersøgelsen tager udgangspunkt i en undren omkring, hvorfor nogle studerende tilsyneladende bliver udfordret, når det drejer sig om at indgå i læringsrummet fagligt og socialt, på lige fod med de øvrige studerende. I den forlængelse er der samtidig en undren omkring frafaldet på uddannelsen. Heri tager specialets undren udgangspunkt i de to temaer, med tilhørende underkomponenter i forhold til den teori der er blevet beskrevet. Underkomponenterne skal være med til at tydeliggøre hvilke begreber der kigges efter.

De to temaer:

- 1) ***De studerendes oplevelse af måden FIF-studerende og ikke-FIF studerende indgår i det sociale studiemiljø***

- 2) ***De studerendes oplevelse af at samarbejde fagligt med hinanden***

Underkomponenter:

Kulturel kapital

- Høj eller mindre grad af kulturel kapital
- Fortrolighed med tilladte sprog, kultur og almendannelse
- Fremtoning
- Besiddelse af uddannelsesmæssige ressourcer
- Uligheder og dominansforhold
- Åbenhed overfor fastsatte positioner

- Øgning af værdi i samspillet med andre kapitalbesiddelser

Socialt rum og symbolsk rum

- Sociale positioner
- Agenternes dispositioner
- Positioner i forhold til hinanden – tæt på, ved siden af, langt fra
- Social afstand
- Forskelle blandt agenterne
- At kunne skelne eller ikke skelne
- Agenternes sympati og forståelse i forhold til hinanden
- Opdeling i det sociale rum

KAPITEL 3. UNDERSØGELSENS METODE

Undersøgelsens informanter

Jeg er kommet i kontakt med de pædagogstuderende på UCN, gennem studieleder Jesper Jensen, som har sat mig i videre forbindelse med lektor og semesterkoordinator Anna Ø. Rasmussen. I den forbindelse har jeg informeret om specialets undersøgelse og formål, på et møde med Jesper og over mail til Anna. I den allerede nævnte undersøgelse som jeg tidligere har fortaget på UCN på FIF-kurset, fik jeg også viden om og indblik de udfordringer som underviserne og de studerende selv oplever på pædagoguddannelsen, blandt tidligere FIF studerende og tidligere ikke-FIF studerende. Udfordringerne har jeg i forbindelse med specialets undersøgelse, drøftet videre med Anna og hun har i den sammenhæng, sat mig i videre forbindelse med undersøgelsen informanter via mail.

Undersøgelsens informanter er fire studerende som går på Pædagogens Grundfaglighed, som er det første år på pædagoguddannelsen. Inden længe har de alle fire afsluttet dette forløb og skal herefter fordeles ud i klasser, inden for de ønskede pædagogiske specialiseringer, hvor de gennemgår sidste del af deres uddannelse, fagligt samt praktisk.

Da jeg kom i kontakt med de fire studerende, startede jeg med at skrive en præsentation af mig selv til dem. Jeg fortalte dem kort hvem jeg er, hvad mit formål er med undersøgelsen og om min faglige interesse i at interviewe dem (Bilag 2). De fire studerende er i den forbindelse også blevet spurgt ind til anvendelsen af deres navne i specialet, hvor én af de fire har ønsket at være anonym, hvorfor jeg har valgt at anonymisere alle fire informanter og de derfor her i specialet omtales som Informant 1, Informant 2, Informant 3 og Informant 4 (Jf. afsnit: Specialets etiske overvejelser).

Metodeovervejelser – en dynamisk proces

Mine overvejelser omkring valg af metode, til at tilvejebringe empiri i specialets undersøgelse, har været en dynamisk proces. Jeg har fra undersøgelsens start været bevidst om, mit valg af empirisk metode og hvordan det kommer til, at spille en rolle for hvad der belyses eller kan belyses, idet metoderne hver især har deres fordele og ulemper (Andreasen 2017: 125). Den dynamiske proces i forhold til mit valg af metode, skyldes overordnet den nuværende samfundsmæssige situation omkring COVID 19. Mine metodiske overvejelser, inden denne situation indtraf, var omkring et antropologisk feltstudie. Med henblik på hvad det er jeg vil undersøge, fandt jeg det relevant at anvende en metode, hvor der er mulighed for at komme helt tæt på "objektet" i casen. Særligt fordi at det antropologiske feltstudie forbindes tæt med, at undersøge det den anden forstår, (altså "objektet"), gennem deltagerobservationer og korte uformelle samtaler (Saltofte 2016: 28). Som forsker i undersøgelsen, ville den metode have givet mig mulighed for, at være til stede i *felten*, hvor de studerende ville være i deres vante omgivelser, og gennem deltagende observationer, ville der have været mulighed for at opleve og forstå, hvilke oplevelser de studerende har individuelt (Saltofte 2016: 28). Samtidig ville de uformelle korte samtaler, give mulighed for en indlevelse i den sociale kontekst som forsker, for at få et så nuanceret blik på de studerendes oplevelse og forståelse, i sit supplement til de deltagende observationer (Saltofte 2016: 29).

Empirisk tilgang

Processen ændrede sig i forhold til mine overvejelser omkring valg af metode og helt overordnet, har mine overvejelser fra starten omhandlet som forsker, at være åben og undersøgende, hvorfor specialets endelige valgte undersøgelsesmetode også bidrager til dette. Her er der tale om en *eksplorativ* undersøgelse, fordi den ikke er styret af teori og begreber, men derimod går åbent til værks for at belyse de studerendes livsverden (Andreasen 2017: 127). Mine overvejelser i den forbindelse har været, at vælge en empirisk metode som muliggør så vidt åbenhed i undersøgelsen som muligt, og derudover ligger op til at beskrive den kontekst som jeg ønsker at belyse (Andreasen 2017: 127). Her kan man tale om en åben og i agttagende empirisk metode, som er en af de overordnede

tilgange, i inddelingen af empiriske metoder (Andreasen 2017: 128). En anden metodemæssig overvejelse drejer sig om at skelne mellem såkaldt *nærhed* og *distance*, i rollen som forsker (Andreasen 2017: 128). Overvejelserne herom har fra projektets start handlet om, at være bevidst om at finde en balance mellem disse to. Som forsker og i forhold til mine metodemæssige overvejelser indgår nærheden, men samtidig må jeg også være bevidst om, at dette er et udtryk for en subjektiv undersøgelsesform, idet jeg er i mere eller mindre grad, er involveret direkte i konteksten og indgår i interaktion med informanterne (Andreasen 2017: 128). Dette er ikke en del af mine metodemæssige overvejelser og derfor drejer det sig om at balancere mellem nærheden og distancen, fordi distancen bidrager til mit objektive perspektiv og ønske om ikke at påvirke undersøgelsen, samt muligheden for åbent at belyse de studerendes livsverden (Andreasen 2017: 128). Mine overvejelser omkring at skelne mellem nærhed og distance i undersøgelsen, hænger sammen med mit valg mellem kvalitativ og kvantitativ metode, som ikke enkel (Andreasen 2017: 128). Specialets undersøgelse bygger på en kvalitativ metode, idet at den empiriske viden bliver tilvejebragt ved at fokusere på helheden, som kommer frem gennem de studerendes (altså informanternes) fortællinger (Andreasen 2017: 128). Det videnskabelige perspektiv er i denne sammenhæng ofte fænomenologisk, hvilket det også er i denne undersøgelse (Andreasen 2017: 128). I den forskende rolle, sætter jeg min egen forforståelse i parentes (*epoché*), når de studerende kommer med deres fortællinger (Birkler 2005: 109). Dette gør jeg fordi, at formålet med undersøgelsen er, at få indblik i og forstå de studerendes oplevelse af deres egen livsverden og hvad deres individuelle *intentionalitet*² er rettet mod, i forhold til specialets undersøgelsesspørgsmål (Zahavi og Overgaard 2014: 178; Birkler 2005: 104). Mens videnskabsperspektivet er fænomenologisk, kan selve arbejdsprocessen beskrives som *induktiv*, idet den ikke er styret af det teoretiske valg (Andreasen 2017: 128). De metodemæssige overvejelser herom, indebærer bevidsthed omkring denne kvalitative forståelse, hvor selve fokuset er en dynamisk proces, hvor der sker gensidig påvirkning mellem jeg som forsker og informanterne og de sociale rammer i konteksten (Andreasen 2017: 128). Og hvorfor det ikke er enkelt, hænger sammen med, at forskerrollen i forhold til den valgte metode ofte er præget af nærhed, som tidligere nævnt (Andreasen 2017: 128). En nærhed som tilskrives

² Kan forklares som: det den enkeltes bevidsthed er rettet mod i en given situation (Zahavi og Overgaard 2014: 178; Birkler 2005: 104).

vigtigt i specialets undersøgelse, men som samtidig balancerer mellem den (også) ønskede distance. Distance som ellers er kendetegnet for forskerrollen i kvantitative metoder, som baserer sig på en forudsætning om, at forstå fænomenet udefra og i bredden, og hvor den empiriske viden baserer sig på tabeller og diagrammer (Andreasen 2017: 129). I forhold til disse overvejelser bør det derfor nævnes, at de enkelte metoder kan anvendes forskelligt og variere, alt efter om orienteringen retter sig mod måling/mening, forklaring/forståelse og distance/nærhed (Andreasen 2017: 130). Endeligt skal det nævnes at det metodemæssige valg til undersøgelsen, orienterer sig mod helheden, med fokus på at skabe mening og kan derfor defineres som en kvalitativ metode (Andreasen 2017: 130).

Interview - undersøgelsesmetodisk valg

Det metodemæssige valg omhandler interview. Denne form for undersøgelsesmetode, til indsamling af empirisk viden, kan bidrage til viden om fænomenet (altså de studerende), som ikke er muligt at nå gennem observationer (Andreasen 2017: 133). Gennem interview får jeg som forsker, mulighed for at spørge ind til den studerendes tanker, oplevelser, følelser og forståelse (Andreasen 2017:133). Professor i pædagogisk psykologi Steinar Kvale, beskriver formålet med et kvalitativt interview, som er at søge forståelse, ud fra informantens synsvinkel, udfolde meningen heri og afdække dennes livsverden (Kvale 2001: 15; Andreasen 2017: 133). Formålet og beskrivelsen af dette, oplever jeg som relevant fordi at dette speciales undersøgelse netop søger, at forstå hvad de studerendes oplevelse er af, at gå på pædagoguddannelsen. Det giver mulighed for at udfolde meningen i deres oplevelser og belyse deres individuelle fortællinger, som specialet ønsker. Interview kan som metode anvendes åbnet og løst struktureret, hvilket er en fordel når det drejer sig om, at få indblik i informantens livsverden (Andreasen 2017: 133). Det lægger op til som forsker, først og fremmest at være lyttende og iagttagende i forhold til informanten (den studerende) og det der fortælles under interviewet (Andreasen 2017: 133). Ligeledes kan interview også anvendes som en spørgende og mere struktureret metode, som når der for eksempel er inddragelse af en interviewguide (Andreasen 2017: 133-134). Interview kan variere i forhold til graden af struktur og form, hvilket også er

tilfældet i denne undersøgelse (Andreasen 2017: 134). Overvejelserne i den forbindelse omhandler min anvendelse af to former for interview.

Løst strukturerede interview

Ud fra undersøgelsen og dens formål, er fokus rettet mod informanternes individuelle livsverden. Det *løst strukturerede interview* omhandler netop informantens livsverden, og kan foretages mellem én interviewer og én informant (Andreasen 2017: 134). I anvendelsen af denne interviewmetode, er der ingen faste spørgsmål eller rækkefølge og den beskrives som værende nyttig i den indledende del af interviewet, idet undersøgelsen fordrer at være åben og tage udgangspunkt i den empiriske kontekst (Andreasen 2017: 134). Her i undersøgelsen indledes interviewet med et overvejende åbent spørgsmål: *kan du prøve at fortælle lidt om dig selv?* Dette har jeg valgt at gøre først og fremmest, for at starte samtalen i interviewet. Dernæst har jeg valgt at spørge om dette, da det ligger op til at iagttage hvad informantens orientering er rettet mod, når der fortælles om egen livsverden. Informanterne svarer forskelligt på spørgsmålet, ud fra deres individuelle forståelse og i forhold til hvad deres individuelle intentionalitet er rettet mod, ud fra spørgsmålet. De fortæller alle deres alder, men der er variation i den videre fortælling om dem selv. En fortæller om sin familie og kulturelle baggrund, hvor en anden fortæller om sin tidligere uddannelse og i den forbindelse sine hertil tilegnede faglige kompetencer. Som forsker opleves anvendelsen af løst struktureret interview, som et fordelagtigt supplement til semistruktureret interview og til at indlede et interview, hvor man efterfølgende kan søge inspiration og spore sig ind på de udvalgte temaer, ud fra interviewguiden.

Semistrukturerede interview

I forlængelse af det *løst strukturerede interview*, anvendes der i resten af interviewdelen *semistrukturerede interview*. Denne form for interview betegnes også som *en samtale med et særligt formål*, hvor der er mulighed for at få informantens perspektiv, i forhold til det udvalgte fænomen (Andreasen 2017: 135). Det *semistrukturerede interview* omhandler at

der anvendes en interviewguide og at interviewet gennemføres herefter (Anderasen 2017: 135). Interviewguiden anses som en "tjekliste", som er med til at holde samtalen inden for de udvalgte teoretiske temaer, og spørgsmålene heri, behøver derfor heller ikke at blive fulgt i den rækkefølge som de står (Andreasen 2017: 135). Specialets undersøgelse har et særligt formål, idet der ønskes viden om de studerendes og dermed informanternes oplevelser. Dertil anvendes interviewguiden i undersøgelsen for, at spore samtalen ind på det omhandlende emne og ligeledes sikre at informanten fortæller om sine oplevelser i sammenhæng til de udvalgte teoretiske temaer. I interviewene er spørgsmålene som udgangspunkt blevet stillet ens, til alle informanter. Dog har jeg været nødsaget til at omformulere spørgsmålet i et interview, for at informanten forstod betydningen og for at starte samtalen. Derudover har jeg i alle fire interview oplevet at informanterne i deres fortællinger hver især, selv er kommet ind på interviewguidens temaer. Dette har været med til at rækkefølgen hvorpå de forskellige temaer er blevet berørt, er forskellige i alle interviews. Som forsker og interviewer, er jeg bevidst om at det *semistrukturerede interview*, indebærer at lade informanten få mest mulig taletid og derfor har jeg heller ikke afbrudt informanterne, når de i interviewene ubevidst berører de forskellige temaer (Andreasen 2017: 135). Jeg har derimod ladet dem fortsætte med at fortælle om deres oplevelser, været aktivt lyttende og forsøgt at indfange informanternes individuelle spontane reaktioner i interviewene, som denne interviewform også fordrer (Andreasen 2017: 135). Den semistrukturerede del heri, vedrører interviewguidens udvalgte temaer, som er blevet berørt i alle fire interview, men i forskellige rækkefølge ud fra hver enkelt informants egen oplevelse og fortælling. Interviewformen bidrager i undersøgelsen helt konkret til specialets udvalgte temaer og informanternes åbne svar (Kvale og Brinkmann 2015: 37; Andreasen 2017: 135).

Interviewguide

Den udarbejdede interviewguide, til anvendelse i de løst- og semistrukturerede interviews, er struktureret ud fra nedenstående emner.

- Præsentation
- Baggrundsspørgsmål
- Kulturel kapital
- Socialt rum og symbolsk rum
- Afrunding

Under hvert emne er der formuleret et åbent spørgsmål med dertilhørende underspørgsmål (Bilag 1). Spørgsmålene er udarbejdede ud fra de udvalgte teoretiske temaer, og er vejledende og skal opfattes som inspiration, for at få de studerende til at åbne op om deres fortælling i interviewet. Der er bevidsthed om specialeundersøgelsens formål og dens videnskabelige fænomenologiske inspirerede tilgang, men samtidig antydes det yderst relevant at interviewene er rettet mod noget, så de holdes inden for de udvalgte temaer (Jacobsen, Tanggaard og Brinkmann 2015: 231).

De metodemæssige overvejelser, i forbindelse med udarbejdelsen af interviewguiden og brugen af den under interviewene, indbefatter samtidig bevidsthed om eventuelle barrierer i forholdet mellem forsker og informant. Uanset hvor meget jeg som forsker ønsker at få informantens fulde fortælling, er jeg bevidst om at dette aldrig helt ville kunne opnås, idet interviewene individuelt, vil være påvirket af den givne situation, hvor forskellige faktorer kan have indflydelse (Brinkmann og Tanggaard 2015: 31). Blandt andet derfor, har jeg reflekteret over hvordan jeg stiller spørgsmålene i interviewene, at de er åbne og ikke ledende, i forsøg på ikke at påvirke interviewfortællingerne. Og i den sammenhæng er jeg også bevidst om det skæve magtforhold som kan udspille sig mellem jeg som forsker og informanterne (Kvale og Brinkmann 2015: 200). Jeg har gjort mig overvejelser om hvordan jeg kommunikerer med informanterne, og har her særligt lagt vægt på inden interviewets start, at fortælle dem at det er *deres* fortællinger og oplevelser som er interessante, hvorfor de heller ikke kan fortælle noget forkert. Specialet søger netop at finde ud af hvad informanternes og dermed de studerendes oplevelser er, i forhold til undersøgelsesspørgsmålene, og derfor opleves det som relevant, at have særlig

bevidsthed om egen rolle som forsker i relationen til informanterne. Hvordan jeg starter interviewet med at præsentere mig selv og fortælle om formålet med undersøgelsen og dermed interviewene, for at forberede informanten på hvad der skal foregå og hvorfor. Jeg oplever det som relevant, set i forhold til det tidligere nævnte magtforhold som kan udspille sig. At det ikke kun er mig som forsker der har viden om hvad interviewet indebærer, men at informanten også får den viden, så magtforholdet på dette punkt er mere lige. Der er bevidsthed om kommunikationen med informanterne før, under og efter interviewet. Jeg har forsøgt at være åben og imødekommende, ved at bruge verbale vendinger som *"jeg kunne rigtig godt tænke mig din hjælp"* og *"har du lyst til at hjælpe mig?"* (Bilag 3). I mit kropssprog har jeg været smilende og åben overfor informanterne og når de i deres fortællinger, kommer ind på forskellige områder forsøger jeg at være åben, ved at spørge ind og være nysgerrig ved for eksempel at sige *"det lyder spændende, kan du prøve at fortælle lidt mere om det"* (Bilag 3). Dette oplever jeg som relevant i forhold til magtforholdet, da det bidrager til informantens selvforståelse og opfattelse af egen livsverden, i fortællingen og dermed også i interviewet.

Specialets etiske overvejelser og den forskende rolle

Etik dækker overordnet over hvordan individet *bør* gøre eller handle, med perspektiv på værdier, moral og pligt (Stensmo 2012: 47). De etiske overvejelser i specialet og dets undersøgelse, vedrører først og fremmest den forskende rolle. Når man beskæftiger sig med en videnskabelig undersøgelse som denne, vil man blive stillet overfor etiske handlingsalternativer, som forudsætter at jeg i den forskende rolle tager *ansvar* for mine egne handlinger og er bevidst om eventuelle etiske dilemmaer (Stensmo 2012: 47). I undersøgelsen berøres handlingsalternativerne i forhold til kontakt til informanterne, afholdes af interviewene og tidspunkter herfor. Som tidligere beskrevet var hensigten i første omgang, at anvende en undersøgelsesmetode, hvor jeg ville være til stede i felten og dermed tættere på den case der undersøges. Dette ville have givet mig muligheden for at handle, ud fra de værdier og den pligt jeg føler jeg har, i forhold til hvad jeg *bør* gøre i sådan en undersøgelse. Nemlig at møde de studerende og dermed informanterne, i deres vante omgivelser samt muligheden for et fysisk møde, hvor de kan se hvem jeg er og derved også forsøge, at skabe en tryghed for informanterne til de senere interview. Min

tilstedeværelse i felten ville også have givet mig mulighed for selv at skabe kontakt med informanterne, fremfor at skulle have udleveret deres mailadresser, uden at de i første omgang vidste hvem jeg var eller hvad jeg ville. Det etiske dilemma heri, omhandler det jeg burde gøre og det nødsagede metodiske handlingsalternativ. Mine faglige etiske værdier i undersøgelsessammenhæng omhandler blandt andet, som forsker så vidt muligt at se det hele billede. Her mener jeg, at der i undersøgelsesmetoden både skal indgå observationer, interview og/eller uformelle samtaler, for at få et så bredt perspektiv så muligt, på det der ønskes at blive belyst. Samtidig kan observationer og interview i samspil understøtte hinanden, i det der fortælles og gøres, og herved være med til at bidrage etisk i gengivelsen af deres fortællinger. De etiske overvejelser i det metodiske handlingsalternativ bunder derfor overvejende i min bevidsthed, i forhold til hvordan jeg kommunikerer og generelt fremtræder overfor informanterne, ud fra de forudsætninger som der er til stede.

Normativ etik

Specialet og dets undersøgelse vedrører såkaldt normativ etik, som er teorier i etik og som dækker over normer for hvad der er etisk korrekt at gøre i den givne kontekst (Stensmo 2012: 54). Fagetik forbindes tæt med normativ etik og idet jeg som forsker gerne vil foretage en undersøgelse, bør jeg være bevidst om visse etiske regler som kan gøre sig gældende for organisationen og dens studerende (Stensmo 2012: 54). Normalvis ville dette have drejet sig om som forsker, at overholde de studerendes mødetider på studiet og ikke dumpe ind midt i timen og forstyrre for at foretage observationer. Og ligeledes heller ikke forstyrrer ved, at begynde en samtale med en studerende midt i deres undervisning. I dette arbejde har de etiske regler mere omfattet, at få kordineret med de studerende individuelt, i forhold til deres eget studie med undervisning og vejledning over virtuelle platforme. Jeg har derfor også været åben og fleksibel i forhold til deres individuelle ønsker og behov i afholdelsen af interviewene, og ladet det være nærmest op til dem, idet de etiske regler i denne sammenhæng har været uklare for mig, på grund af den nuværende samfundsmæssige situation.

Med den normative etik, kan handlingerne forskningsmæssigt vurderes på to måder (Stensmo 2012: 54). *Hensigten* kan vurderes, i forhold til undersøgelsen og dens indhold (Stensmo 2012: 54). Det er i den forbindelse her i undersøgelsen blevet besluttet, efter dialog med og ønsker fra én af de fire informanter, at hensigten med at oplyse informanternes navne i specialet, ikke har relevans og derfor er alle navne anonymiseret heri. I denne sammenhæng drejer de etiske overvejelser sig ligeledes om, at vurderer hensigten med selve specialets undersøgelse og formål, i forhold til de aktører som dette vedrører og som inddrages heri. Det vurderes at hensigten med undersøgelsen i det hele taget, har relevans for flere aktører. Først og fremmest de studerende selv, fordi undersøgelsen jo ønsker at belyse deres oplevelser af studiemiljøet på uddannelsen, hvor hensigten jo også er, at blive bevidst om hvilke eventuelle udfordringer der kan være, så dette kan udvikles og forbedres. Dernæst er hensigten vurderet at være relevant, i forhold til de underviserer, koordinatore og ledere som er tilknyttet pædagoguddannelsen og de studerende. De nævnte aktører har fortalt om udfordringer, som de oplever på uddannelsen og blandt de studerende og har i den forbindelse efterspurgt en undersøgelse herom. Hensigtens vurderes i den forlængelse også at have relevans, fordi undersøgelsen kan bidrage til viden til ledelsen og organisationen i det hele taget, således at der kan ske en positiv udvikling i forhold til eventuelle udfordringer på uddannelsen og derved også bidrage videre til andre relevante samfundsmæssige forhold. Den anden måde at vurdere sine handlinger på, er ved at vurdere *konsekvenserne* (Stensmo 2012: 54). Gennem undersøgelsesforløbet har jeg løbende overvejet konsekvensen af det metodiske valg, som tidligere er blevet beskrevet, og effekten af min rolle som forsker i forhold til hvordan informanterne påvirkes heraf (Stensmo 2012: 54).

Interviewet og de syv forskningsfaser

Når der som her i undersøgelsen, anvendes en fænomenologisk videnskabelig tilgang, bør der i den forskende rolle være bevidsthed om, hvordan de studerendes "private" livsverden udforskes (Kvale og Brinkmann 2015: 107). Med inddragelse af interview i undersøgelsen, har jeg i sammenhold med de beskrevet etiske overvejelser, været bevidst om etiske spørgsmål, som vedrører selve interviewdelen (Kvale og Brinkmann 2015: 105). De etiske

spørgsmål er inspireret af Kvale og Brinkmanns syv forskningsfaser om interview, hvoraf de tre første faser allerede er blevet berørt, hvorfor disse blot er forklaret kort i dette afsnit.

Tematisering, drejer sig om min præsentation til de studerende, af interviewet og dets formål, inden interviewenes start (Kvale og Brinkmann 2015: 107) (Jf. afsnit: Interviewguide).

Design, drejer sig i forlængelse af tematisering om, at jeg i interviewguiden starter med at forklare informanterne, hvad jeg skal bruge deres svar til og at disse kan anonymiseres hvis dette ønskes (Kvale og Brinkmann 2015: 107) (Jf. afsnit: Specialets etiske overvejelser og den forskende rolle).

Interviewsituationen, drejer sig om min bevidsthed som forsker under interviewene, i forhold til samspillet mellem informanten og jeg (Kvale og Brinkmann 2015: 108) (Jf. afsnit: Specialets etiske overvejelser og den forskende rolle).

Transskriptionen, som ikke tidligere er blevet berørt, drejer sig om som forsker at være loyal overfor informanternes udsagn i de pågældende interviews (Kvale og Brinkmann 2015: 108). Dette betyder at jeg i forbindelse med transskription af de fire interviews, har skrevet ordret hvad der er blevet sagt. I processen har det indebåret, at de to af interviewenes har måttet genhøres et par gange for, at være fuldstændig sikker på betydningen, af det der bliver sagt, i min loyalitet overfor informanterne.

Analysen, omhandler min opmærksomhed som forsker, omkring ikke at overfortolke eller ligge ord i munden på informanterne, men tage udgangspunkt i deres fortællinger og oplevelser (Kvale og Brinkmann 2015: 108). I analysen tages der udgangspunkt i informanternes fortællinger, hvor de præsenteres og udfoldes ordret, i hver deres afsnit.

Verifikation, handler om det ansvar der følger med den forskende rolle, i at rapportere den indhentede viden, så sikkert så muligt (Kvale og Brinkmann 2015: 108). Overvejelserne herom vedrører måden hvorpå spørgsmålene stilles i interviewene. Jeg har været bevidst om ikke, at stille for kritiske spørgsmål til informanterne og samtidig stille åbne spørgsmål, hvor de har mulighed for at udfolde deres fortælling og fortælle det de synes er vigtigt.

Rapportering, som er den sidste fase i et forskningsinterview, omhandler min måde at rapportere specialet på (Kvale og Brinkmann 2015: 108). Mine overvejelser omkring hvem der skal have mulighed for at læse specialet, involverer særligt de etiske overvejelser om anonymitet og mit ansvar som forsker i, at rapportere den indhentede viden så sikkert så muligt. Én af de fire informanter, har i specialet ønsket at være anonym, hvorfor jeg har valgt at anonymisere alle fire informanter. Det opleves ikke at have relevans for min måde at rapportere specialet på, om deres navne anvendes eller ej. Derimod er det muligt ved anonymisering af navnene, at rapportere specialet til relevante aktører, uden rent etisk at udlevere nogen af de pågældende informanter, idet de er anonyme. Videre omhandler rapporteringen i specialet, overvejelserne omkring udlevering heraf. Udleveringen af specialet er mit ansvar som forsker og i den forbindelse er der visse aktører som skal have specialet – AAU og herunder vejleder og censor. Derefter er valget og ansvaret mit, hvorfor jeg har valgt at specialet kun udleveres til relevante aktører som har forbindelse til undersøgelsen. Aktørerne på pædagoguddannelsen, som undersøgelsen vedrører, er studieleder Jesper Jensen og semesterkoordinator Anna Ø. Rasmussen. Og ligeledes vil de fire studerende (informanterne), som har deltaget i undersøgelsen, få mulighed for at læse specialet.

KAPITEL 4. ANALYSEN

Tema 1) De studerendes oplevelse af måden FIF-studerende og ikke-FIF studerende indgår i det sociale studiemiljø

Informant 1 fortæller

"altså der er nærmest ikke to der er ens. Hvor jeg synes det har været sådan lidt mærkeligt at starte, fordi jeg ved ikke om jeg havde forstillet mig noget, men nu var jeg flyttet til en ny by og det hele var bare nyt og så skulle man lige finde sit fodfæste i hvem man skulle være sammen med og sådan noget. Men der er helt klart nogen der går mere sammen end andre. Jeg taler ikke med alle fra klassen af fordi at klassen alligevel er okay stor, jeg ser ikke dem alle 30 havde nær sagt. Der er klart grupper og der nogen man snakker bedre med end andre og specielt når man er i de der studiegrupper, og jeg synes det var svært i starten og skulle kastes rundt i så mange grupper" (Interview 1, l. 60-67)

Informanten fortæller om sin oplevelse af og starte på et nyt studie i en ny by og hvordan vedkommende har skullet finde fodfæste i hvem man skulle være sammen med. Informanten fortæller hvordan der er opstået grupper, idet der er nogen man snakker bedre med end andre. Ud fra fortællingen kan noget tyde på, at informanten som agent, udser sig de sociale positioner og langsomt indtager sin position i forhold til hvem vedkommende befinder sig tæt på og har ting tilfælles med. Samtidig tyder noget i fortællingen på en mindre fortrolighed med den tilladte kultur og en forsigtig fremtoning, når der fortælles om at det i starten var svært, at skulle kastes rundt i så mange grupper.

Informant 1 fortæller

"jeg kunne godt se meningen med at vi skal spredes og vi skal lære hinanden og kende fordi vi er nye, men jeg synes det var rigtig svært og skulle i gruppe med nogen hvor man

tænker, arbejdsmæssigt og personlighedsmæssigt så er vi langt fra hinanden” (Interview 1, l. 69-71)

Informanten fortæller hvordan vedkommende godt kan se meningen med, at skulle fordeles, for at lære hinanden at kende. Men at det samtidig er svært når man ikke passer sammen, personlighedsmæssigt og arbejdsmæssigt. I fortællingen kan noget tyde på, at informanten har åbenhed overfor fastsatte positioner, men samtidig ser forskelle som er svære at skelne fra, når vedkommende fortæller at der godt kan ses en mening med grupper og at skulle fordeles, men at det er svært når man er forskellige. Derudover tyder noget i fortællingen på en opdeling i det sociale rum, når der fortælles om hvordan de er langt fra hinanden, på grund af forskelle blandt agenterne.

Informant 1 fortæller

”nu har jeg været okay heldig, synes jeg selv, fordi dem jeg har arbejdet med, jeg arbejder for eksempel med en nu, hvor vi er ekstremt forskellige i vores måde at arbejde på men vi får det til at fungere alligevel. Så der føler jeg også at jeg kunne have været uheldig og komme sammen med en hvor jeg tænker vi kan slet ikke kommunikere ordenligt”
(Interview 1, l. 83-87)

Informanten fortæller hvordan vedkommende føler sig heldig, for at være kommet i gruppe med nogen hvor de kan kommunikere, selvom de er ekstremt forskellige. I fortællingen kan noget tyde på, at der er en fortrolighed med den tilladte kultur, når der fortælles om hvordan de i gruppen godt kan kommunikere. Samtidig tyder noget på at der ses en værdi i samspillet med andre kapitalbesiddelser, idet informanten fortæller at de i gruppen er ekstremt forskellige men at de får det til at fungere alligevel. Derudover fortæller informanten at man kunne have været uheldig og komme i gruppe med en man ikke kunne kommunikere ordentligt med, hvorfor der muligvis kan argumenteres for at nogle agenter er tættere på hinanden, end andre.

Informant 1 fortæller

”det sociale for mig fungerer egentlig fint. Jeg har nogle få jeg snakker med, fordi det kan jeg lige overskue” (Interview 1, l. 127-128)

”men jeg vil også sige at det er svært når der er så stor aldersforskel og vi er bare forskellige steder i livet. Det er svært og lave det, som man i gymnasiet for eksempel lavede uden for skolen når vi ses og sådan noget.. fordi når nogen skal hjem til deres børn og de skal hjem til deres kærester, så det er rimelig svært at få timet det” (Interview 1, l. 130-133)

Informanten fortæller at vedkommende fungerer fint socialt, men at det er få der bliver talt med, fordi det er det som kan overskues. Som agent i det sociale rum, kan noget i informantens fortælling her tyde på, at vedkommende positionerer sig tæt på i forhold til nogle få andre agenter, og ellers positionerer sig langt fra resten af agenterne. Informanten giver i sin fortælling om det sociale studiemiljø udtryk for, at det er svært med den store aldersforskel og forskellige ståsteder i livet, blandt de studerende. Noget i fortællingen kan tyde på, at informanten oplever forskelle blandt agenterne, som skaber en social afstand, når der fortælles om den store aldersforskel blandt de studerende. Ligeledes kan noget i fortællingen tyde på, at informanten oplever en ulighed i de forskellige agents kapitalbesiddelser, som kan være til at mindske værdien i samspillet, når der fortælles om at det er svært med den store aldersforskel og nogen skal hjem til deres børn. Desuden kan noget i fortællingen tyde på, at informanten har svært ved at skelne mellem disse forskelle, hvilket kan være med til at påvirke agenternes sympati og forståelse for hinanden og herved medvirker til en opdeling i det sociale rum.

Informant 1 fortæller

"vi ser hinanden når der bliver arrangeret en fest, julefrokost eller sådan noget" (Interview 1, l. 135)

"ellers så synes jeg ikke at, der er nogen der bedre til det end andre. Og jeg er ikke en af dem der er god til at sige at vi skal samles men det er også tildes fordi at jeg ikke har den vilde interesse i det, tror jeg" (Interview 1, l. 137-139)

"altså, det er vigtigt at jeg har nogen jeg kan snakke med på studiet og jeg har nogle veninder fra studiet af" (Interview 1, l. 142-143)

"men og skal snakke med hele klassen samlet, det er ikke for mig på samme måde" (Interview 1, l. 145-146)

I informantens fortælling kan noget tyde på, at der er en mindre grad af kulturel kapital og herved en mindre åbenhed overfor fastsatte positioner, blandt agenterne i det sociale studiemiljø, når der fortælles om at de ser hinanden til en fest, og at der fra informantens side ikke er den vilde interesse ellers. Der kan argumenteres for at informantens disposition for at positionere sig i forhold til de andre agenter i det sociale studiemiljø, hænger sammen med den manglende interesse for at involvere sig med hele klassen, hvor der også kan argumenteres for, at der ikke ses en værdi i samspillet med andre kapitalbesiddelser, når informanten fortæller om herom. Når informanten fortæller, at det er vigtigt at have nogle veninder på studiet, men at der ikke er behov for at tale med hele klassen, kan det tyde på at vedkommende positionerer sig tæt på nogle få af de andre agenter og er ved siden af eller langt fra resten. Desuden kan det tyde på, at forskellene blandt agenterne, gør det udfordrende at skelne og derved bliver der skabt en social afstand, som også er med til mindske agenternes sympati og forståelse i forhold til hinanden og som på den måde skaber en opdeling i det sociale rum.

Informant 2 fortæller

"altså jeg synes at de er rigtig gode til at lave sådan aktiviteter og jeg synes især den første uge med at man lige får de her tutorer på klassen og får altså os sådan lidt rystet sammen" (Interview 2, l 48-50)

Informanten fortæller om hvordan klassen opleves at blive rystet sammen, ved sociale aktiviteter. Dette kan muligvis tyde på en vis grad af høj kapital i forhold til hinanden i den pågældende situation, når informanten beskriver at aktiviteter ryster klassen sammen. Desuden kan aktiviteterne have indflydelse på uligheder imellem agenterne og samtidig øge værdien i samspillet med andre kapitalbesiddelser, når informanten beskriver hvordan de bliver rystet sammen.

Informant 2 fortæller

"i min klasse, altså vi kan godt snakke sammen og der er også nogen der er venner på kryds og på tværs, men det er ikke sådan at vi er tætte på den måde" (Interview 2, l. 56-57)

Når informanten fortæller at de ikke er tætte, men at de godt kan snakke sammen på kryds og tværs, kan der argumenteres for at der er en høj grad af kulturel kapital tilstede samt besiddelse af uddannelsesmæssige ressourcer, hos vedkommende. I det at de ikke er tætte men godt kan snakke sammen, kan tyde på en åbenhed overfor fastsatte positioner som disponerer agenterne til, at positionerer sig ved siden af hinanden i det sociale rum.

Informant 2 fortæller

"altså vi har på en måde sådan lidt inddelt os i specialiseringer, at dem vi ofte snakker med det er dem der er inden for den specialisering vi gerne vil have" (Interview 2, l. 63-64)

I informantens fortælling kan der muligvis være tale om en opdeling i det sociale rum, hvor agenternes dispositioner hænger sammen med hvilken specialisering de gerne vil have hver især, og derved positionerer sig tæt på andre agenter som har valgt den samme specialisering. I forlængelse heraf kan der argumenteres for forskelle blandt agenterne i det sociale rum, når der fortælles om valget af forskellige specialiseringer og at man ofte snakker med dem som har valgt den samme specialisering.

Informant 2 fortæller

"i min klasse der er der rigtig mange der har børn, så på den måde er det rigtig svært og deltage i det sociale. Så det er sådan lidt den samme gruppe der gør det og så er der selvfølgelig nogen hvor de ikke har lyst til at drikke, altså i forhold til for eksempel fredagsbaren" (Interview 2, l. 98-101)

"så det er ikke alle der føler at de har lyst til at tage med til det" (Interview 2, l. 103)

I informantens fortælling kan det tyde på, at der i det sociale studiemiljø, hos dem med børn, er en mindre grad af kulturel kapital og fortrolighed med kulturen, når det beskrives hvordan det er svært for dem, at deltage i for eksempel fredagsbaren. Der kan argumenteres for uligheder i samspillet med andre kapitalbesiddelser i det sociale studiemiljø, når informanten fortæller om, at det er den samme gruppe der tager i fredagsbar. Ligesom der muligvis er en sammenhæng til de forskelle som der beskrives at være blandt agenterne og at disse påvirkes af hvilke positioner de indtager i det sociale rum.

Informant 2 fortæller

"altså for mig er det sociale, altså det er bare vigtigt for mig. Og kunne sammen og respektere hinanden" (Interview 2, l. 106-107)

"altså, det er ikke fordi man altid behøver at være enige og det er ikke fordi man behøves og være bedste venner alle sammen, men man skal kunne komme overens med hinanden, fordi vi er alle sammen voksne mennesker og vi er der for at lære" (Interview 2, l. 109-111)

I informantens fortælling lægges der vægt på at kunne sammen og respektere hinanden og alle er på uddannelsen for at lære, hvorfor der kan argumenteres for en vis besiddelse af kulturel kapital i form af uddannelsesmæssige ressourcer og herved også en åbenhed overfor eventuelle uligheder eller dominansforhold. Desuden kan det tyde på, at informanten ud fra sin fortælling, er i stand til at kunne skelne ved eventuelle forskelle i det sociale rum, når vedkommende fortæller at de alle sammen er voksne mennesker og skal kunne komme overens med hinanden. I den forlængelse bidrager informanten som agent i det sociale rum, til sympati og forståelse i forhold til de andre agenter.

Informant 3 fortæller

"det er fordi de er lidt forskellige på pædagoguddannelsen. Nogle er så unge mennesker og nogen er for eksempel ligesom mig, lidt ældre.. blandt andet synes jeg, der er sådan fordele og ulemper. For eksempel, for mig, fordi jeg har andre uddannelser, ved jeg hvordan jeg skal skrive, hvad jeg skal læse, hvad jeg ikke skal læse og måske er det lidt svært at være mellem andre unge studerende fordi der er nogle unge som siger, det er lidt svære for os, vi kan ikke følge med og det bliver bare stressende hver dag med opgaver. Men for mig, fordi jeg er vant til undervisning og læsning, så er det ikke så stressende en situation for mig" (Interview 3, l. 33-40)

Informanten fortæller hvordan studiemiljøet bærer præg af at nogle er meget unge og at der er fordele og ulemper, idet informanten selv er ældre og har andre uddannelser og på den måde har uddannelsesmæssig erfaring. I informantens fortælling kan der muligvis være tale om at vedkommende besidder en vis grad af kulturel kapital, samt uddannelsesmæssige ressourcer når der fortælles om allerede at have en uddannelse. Disse ressourcer som informanten besidder, kan muligvis opleves som forskelle der gør det svært at skelne, når informanten indgår i disse sociale positioner. Desuden kan den svære skellen resultere i social afstand, hvis forskellen synes for stor, når informanten fortæller om aldersmæssig og uddannelsesmæssig forskellighed.

Informant 3 fortæller

”men fra andre situationer, er det også lidt svært for mig at præsentere mig som jeg er fordi de andre er danskere og de synes at, for eksempel fordi jeg ikke snakker så godt dansk, men jeg har en anden baggrund som hjælper mig til at studere bedre, men det er lidt svært at præsentere mig selv til andre” (Interview 3, l. 45-48)

I informantens fortælling kommer det til udtryk at vedkommende ikke snakker så godt dansk, på grund af en anden baggrund og at dette er udfordrende i forhold til at udtrykke sig sprogligt. Dette kan muligvis dreje sig om at informantens fortrolighed med det tilladte kulturelle sprog ikke er så høj, når vedkommende udtrykker at det er svært at præsentere sig. Den sproglige barriere kan muligvis udgøre en forskel i forhold til agenternes forståelse i forhold til hinanden og skabe en social afstand, når informanten fortæller at det er svært at præsentere sig forståeligt.

Informant 3 fortæller

”at studere, jeg synes det er svært fordi, ja, jeg synes ikke der er så godt et miljø eller stemning, for eksempel i vores klasse eller hold” (Interview 3, l. 54-56)

”det er bare, alle har konflikter mellem hinanden og ja” (Interview 3, l. 58)

I informantens fortælling kan det tyde på, at der er en social afstand i rummet, når det beskrives at studiemiljøet ikke er så godt og at stemningen ikke er god. Der kan argumenteres for uligheder og dominansforhold blandt de forskellige kapitalbesiddelser, fordi det beskrives at der er konflikter mellem de studerende, i det sociale studiemiljø.

Informant 3 fortæller

”de unge finder hinanden så hurtigt så muligt og for os som fremmed person, er det lidt svært. Og måske også for de andre studerende fra udlandet, det er lidt svært at klare det pres” (Interview 3, l. 71-73)

Når informanten i sin fortælling beskriver, hvordan de unge hurtigt finder sammen i klassen, kan der her tyde på forskelle blandt agenterne som vedrører alder. Forskelle som kan være svære at skelne mellem og derfor skaber en opdeling i det sociale rum. I forlængelse heraf tilføjer informanten som værende en af de fremmede, at det er lidt svært at klare det pres. Der kan argumenteres for en mindre kulturel fortrolighed med det tilladte sprog og den tilladte kultur, i det sociale studiemiljø og det kan tyde på, at der i det sociale samspil er nogle uligheder og dominansforhold, som kan være medvirkende til at agenterne positionerer sig langt fra hinanden i det sociale rum.

Informant 3 fortæller

”jeg tror jeg er en social person og jeg er altid smilende og vil gerne lære mennesker at kende, men hvis du hver gang kan se på de andre at de ikke vil være med, så.. øhh.. you step back” (Interview 3, l. 105-107)

Der kan i informantens fortælling argumenteres for, at vedkommende er tilbageholdende i sin fremtoning i samspillet med andre kapitalbesiddelser, hvis disse udviser det samme. Det kan her tyde på, at der kan opstå en opdeling i det sociale rum, hvis agenterne ikke er

i stand til at skelne og udvise sympati og forståelse i forhold til hinanden. Det kan ligeledes tyde på, at disse agents dispositioner for at positionerer sig i forhold til hinanden, befinder sig langt fra.

Informant 3 fortæller

"jeg er mest sammen med mine veninder fra andre lande" (Interview 3, l. 121)

"de gik også på FIF sidste år, og så for eksempel i pausen er vi sammen med hinanden"

(Interview 3, l. 123-124)

"en er fra min klasse, men i pauserne mødes vi også med de andre fra andre hold. Vi snakker sammen eller hvis vi har nogle spørgsmål, stiller vi dem til hinanden" (Interview 3, l. 126-127)

"vi kender hinanden bedre og vi kan godt fungere. Når jeg er her og de er her, så hjælper det" (Interview 3, l. 129-130)

Når informanten fortæller at vedkommende mest er sammen med sine veninder fra andre lande, som også tidligere gik på FIF-kurset, kan det tyde på at der er en mindre grad af fortrolighed med den tilladte kultur i det sociale studiemiljø og en oplevelse af ulighed, som gør at informanten søger mod sine veninder fra andre lande, hvor der netop er fortrolighed med den tilladte kultur heriblandt. Fortroligheden kan blandt disse veninder lægge i, at de kender hinanden, de fungerer godt sammen og hvis de hver især har spørgsmål, så hjælper de hinanden. Der kan i informantens fortælling argumenteres for, at disse veninder er positioneret tæt på, i forhold til hinanden, samtidig med at disse veninders positioner hver især i forhold til deres respektive klasser, befinder sig langt fra hinanden i det sociale rum. Forskelle blandt agenterne, kan tyde på en social afstand i studiemiljøet.

Informant 4 fortæller

"jeg synes bare vi er kommet godt ind i uddannelsen" (Interview 4 l. 43)

"vi har fået nogle gode lærer, en god klasse i det hele taget. Så jeg synes ikke der har været nogen problematik" (Interview 4, l. 58-59)

I informantens fortælling kan der muligvis argumenteres for, at vedkommende besidder en vis grad af kulturel kapital og der udvises en fortrolighed med den tilladte kultur i det sociale rum, når der fortælles om at lærerne er gode og klassen er god.

Informant 4 fortæller

"man slår sig til nogen der er tættest på ens personlighed selvfølgelig"

(Interview 4,l. 65-66)

"og så selvfølgelig bliver der hurtigt dannet grupper. Og nogle grupper er faste grupper, hvor man ikke får lov til at komme ind i, og det bliver vist og det har vi sådan oplevet lige på det sidste" (Interview 4, l. 68-70)

Når informanten fortæller om hvordan man slår sig til nogen som er tæt på ens egen personlighed, kan der argumenteres for at der søges en kultur hvor der er fortrolighed med sproget og den almindelse. Ud fra informantens fortælling kan det tyde på, at agenterne har indtaget forskellige positioner i det sociale rum, når det beskrives hvordan der hurtigt bliver dannet grupper. Desuden kan der argumenteres for at nogle af agenterne befinder sig langt fra hinanden i det sociale rum, idet nogle grupper bliver beskrevet som faste og ikke til at komme ind i.

Informant 4 fortæller

"projektarbejde, det var der hvor at, der var vi meget åbne omkring hvordan vi havde det, når nogen lukker en gruppe, hvor hårdt de andre har det og selvfølgelig var der nogen der var meget kede af det og følte sig sådan meget usikre på sig selv og følte sig ikke velkommen i sådan en gruppe. Men det lød også til at de andre bare ville have det bedste ud af det og selvfølgelig skulle det være de rette personer. Og det er noget der såre andre at, er jeg ikke den rette, er jeg ikke en god nok person til den her gruppe. Så der har været lidt diskussioner lige op til eksamen" (Interview 4, l. 72-78)

I informantens fortælling tyder noget på, at de studerende besidder forskellige former for kulturel kapital, som kommer til udtryk i deres uddannelsesmæssige ressourcer når de vælger grupper og lukker dem. Der kan være tale om mindre åbenhed overfor fastsatte positioner og herved mindsket værdi i samspillet med andre kapitalbesiddelser. Der kan i fortællingen argumenteres for, at der er en social afstand samt en opdeling i det sociale rum, og alligevel er agenterne i stand til at udvise sympati og forståelse for hinanden, når der fortælles om at der har været en åben dialog i klassen omkring gruppe- og projektarbejde, hvor nogle var kede af det. Når informanten i fortællingen, beskriver sine oplevelser i forhold til at være den rette eller en god nok person til en gruppe, kan der muligvis argumenteres for, at der i det sociale studiemiljø er nogle uligheder og dominansforhold som gør sig gældende blandt de forskellige kulturelle kapitalbesiddelser, når der fortælles om gruppedannelse og at nogle grupper er lukkede fordi man vil have det bedste ud af det med de rette personer.

Informant 4 fortæller

"i forhold til den klasse jeg er i nu, så var det en fordel at der var en fra den tidligere FIF-klasse, i den klasse jeg kom ind i og det var rigtigt godt tænker jeg. For selvom man kender nogen andre og kan snakke med dem, så var det selvfølgelig rart at der var en fra FIF, en man kendte. Men hun er så desværre stoppet" (Interview 4, l. 137-142)

Når informanten fortæller om at det var en fordel at kende en fra det tidligere FIF-kursus, kan det tyde på at informanten oplever en fortrolighed i den tilladte kultur med den anden studerende fra FIF-kurset. Der kan argumenteres for at informanten og den FIF-studerende oplever en lighed i relationen til hinanden og derved har positioneret sig tæt på hinanden, når det i fortællingen beskrives hvordan det var rart at have et bekendtskab til en, men at hun desværre er stoppet.

Informant 4 fortæller

”så det var svært fordi man vidste godt, hende kender jeg godt og hende kan jeg spise i kantinen med og hende kan jeg gå en tur med og hende kan jeg være i gruppe med”

(Interview 4, l. 144-146)

Når informanten fortæller at det er svært efter veninden er stoppet, kan der muligvis være tale om, at der i deres tætte position i forhold til hinanden, samtidig er opstået en social afstand til de andre agenter i studiemiljøet. Der kan i fortællingen argumenteres for, at disse to har samme kulturelle præferencer, når det bliver beskrevet hvordan de kender hinanden godt og kan gå ture, spise og være i gruppe sammen.

Informant 4 fortæller

”men til sidst var der nogen, et par piger, vi var også rigtig gode i grupper, så det var en fordel at have de piger” (Interview 4, l. 148-149)

I informantens fortælling er der noget som kan tyde på, at der er en åbenhed overfor fastsatte positioner i kulturen, når der fortælles om at danne gruppe med et par andre piger, end dem informanten i første omgang kender til. Der kan desuden ske en øget værdi, i samspillet med disse andre kapitalbesiddelser, når informanten fortæller at det er

en fordel at have de piger, som også er rigtig gode i grupper, på trods af at bekendtskabet med disse, måske er et andet end med veninden som tidligere var der.

Informant 4 fortæller

"men sådan meget socialt uden for skoledelen, det har der ikke været så meget af, fordi nu har jeg selv børn og der er jo mange unge inde i sådan en klasse, der er 22-23 år, de har tid til alt det, øm fritidsliv. Det har jeg så ikke sådan rigtigt" (Interview 4, l. 156-160)

I informantens fortælling kan der argumenteres for forskellig grad af kulturel kapital blandt de studerende, i forhold til deres aldersforskelle og det faktum, at nogle har børn. Når informanten fortæller herom, kan det muligvis tyde på at der er forskelle blandt agenterne, som har påvirkning på hvilken position de hver især indtager i forhold til hinanden i det sociale studiemiljø. Desuden tyder noget i fortællingen på en opdeling i rummet eller en social afstand, når det beskrives at der er mange unge i klassen og at de har tid til fritidsliv på en anden måde, end dem som er ældre og har børn.

Informant 4 fortæller

"så det er også svært. Det er det der giver, sådan som jeg ser det, at det der efter skoletids-liv sammen med kammerarterne, det betyder meget mere end det der sker i klassen, fordi der kommer man tættere på hinanden og kommer også ind på hinanden på en helt anden måde og ser hinanden på en anden måde. Så det har jeg misset lidt og kan mærke at det, at de kommer fra en weekend hvor de siger, arr du har godt nok drukket for meget, du har gjort et eller andet, så kan man godt mærke at man bliver sådan lidt, sådan øh. Man kommer sådan lidt ud af den der gruppe eller klasse" (Interview 4, l. 162-168)

Der kan argumenteres for at informanten oplever en social afstand i forhold til nogle af de unge i klassen, som også er sociale uden for skoledelen, når det beskrives hvordan dette

også menes at have en betydning for det sociale studiemiljø som foregår i klassen. Informanten giver i fortællingen udtryk for, at have en oplevelse af at have misset noget af det sociale ved ikke, at deltage uden for skoledelen og oplever i den forbindelse også at komme lidt ud af gruppen eller klassen. Det kan tyde på at de forskellige kulturelle kapitalbesiddelser blandt de studerende i klassen, er medvirkende til at der opstår uligheder i det sociale samspil. Disse uligheder virker til at skabe en opdeling i det sociale studiemiljø idet, at nogle af de studerende er positioneret tæt på hinanden mens andre befinder sig ved siden af hinanden eller langt fra hinanden. Ud fra informantens fortælling kan det tyde på, at de forskelle som der er blandt agenterne, er svære at skelne mellem og er med til at påvirke hvilke sociale positioner agenterne indtager i studiemiljøet, i forhold til hinanden.

Informant 4 fortæller

”men jeg havde også en oplevelse med en pige, hvor jeg i starten følte at hun var meget sådan, hun gad ikke sådan rigtigt, hun kiggede ikke og smilte ikke, og så blev vi tilfældigvis sådan sat i gruppe sammen og så tænkte jeg, åh hvordan skal jeg arbejde med hende.

Når hun ikke siger hej til mig, men så lavede vi vores projekt sammen og kom op til eksamen og det hele. Det var en af de fedeste grupper jeg var i. vi fik grinet så meget og vi fik lavet så meget” (Interview 4, l. 183-188)

Ud fra informantens fortælling kan det tyde på, at der er en åbenhed overfor fastsatte positioner, hvor informanten får en oplevelse af en øget værdi i samspillet med en anden kapitalbesiddelse, når der fortælles om førstehåndsindtrykket som udviklede sig til et positivt gruppearbejde. Der kan argumenteres for at de to agenter er i stand til at udvise sympati og forståelse i forhold til hinanden, idet de kan skelne fra deres forskelle i gruppearbejdet og i stedet se det som en øget værdi i samspillet med hinanden.

Tema 2) De studerendes oplevelse af at samarbejde fagligt med hinanden

Informant 1 fortæller

"jeg tænker, at det fungerer rimelig godt. Altså, jeg har ikke i mine grupper endnu mødt de store problemer. Jeg har haft en gruppe jeg er ekstremt glad for, det er dem jeg snakker bedst med" (Interview 1, l. 154-156)

I informantens fortælling, kan det tyde på at vedkommende har en oplevelse af at det faglige samarbejde er positivt. Der kan argumenteres for at der er en fortrolighed med den tilladte kultur og en åbenhed i det sociale rum, når det beskrives at der ikke har været de store problemer og at informanten har været glad for sin gruppe. I fortællingen kan der argumenteres for at informanten i den sociale position befinder sig tæt på de agenter, som vedkommende taler bedst med.

Informant 1 fortæller

"man kan godt mærke at dem hvor det personlighedsmæssige og det hvor vi har samme tilgang til gruppearbejdet og til opgaven, det er klart nemmest" (Interview 1, l. 158-160)

I fortællingen kan der argumenteres for en vis grad af kulturel kapital, hvor der lægges vægt på, at gruppemedlemmerne besidder de samme uddannelsesmæssige ressourcer. Når informanten beskriver hvordan det klart at nemmest at arbejde sammen med nogen som har samme tilgang til opgaven, kan noget tyde på en fortrolighed med en bestemt tilladt kultur, hvor det faglige samarbejde går hånd i hånd. Ydermere er agenternes dispositioner for at positionere sig i forhold til hinanden, påvirket af eventuelle forskelle blandt agenterne, når der skal vælges grupper og samarbejdes fagligt.

Informant1 fortæller

”men, jeg synes ikke, jeg har ikke været i nogen grupper hvor man kan sige at vi ikke har kunnet klare det faglige og kunne ordne opgaverne og have det fint ved siden af også”

(Interview 1, l. 162-164)

Det kan muligvis tyde på, at informanten er i besiddelse af en høj grad af kulturel kapital og visse uddannelsesmæssige ressourcer, som ikke på den måde dominerer vedkommendes åbenhed i det faglige gruppearbejde. I fortællingen kan der argumenteres for at informanten er i stand til at kunne skelne og udvise sympati og forståelse i forhold til de andre agenter, når det beskrives hvordan vedkommende endnu ikke har prøvet at være i en gruppe, hvor de ikke kunne klare det faglige og samarbejde om opgaverne.

Informant 1 fortæller

”jeg tænker så længe man gør, så længe der er plads til forskelligheder, så skal det nok gå... det er også, altså ligesom hende jeg er i gruppe med nu vi har forskellige måder at gøre det på men vi bliver til enighed om et eller andet, altså vi er altid nået til enighed om et eller andet” Interview 1, l. 169-172)

I fortællingen kan det tyde på at informanten er åbent overfor fastsatte positioner i gruppearbejdet og ikke vægter uligheder så højt, men derimod ser en øget værdi i samspillet med de andre kapitalbesiddelser i det faglige samarbejde. På trods af, at de i gruppen har forskellige tilgange til fagligheden, kan der argumenteres for at agenterne er i stand til at skelne samt udvise sympati og forståelse for hinanden, når det beskrives hvordan de altid når til enighed i gruppearbejdet.

Informant 2 fortæller

"altså jeg har det sådan, fagligt der vil jeg rigtig gerne levere noget, men det er noget hvor vi alle sammen skal tage højde for hinanden i gruppen uanset om vi er sammensat eller om vi selv har valgt" (Interview 2, l. 116-118)

I informantens fortælling lægges der vægt på, at vedkommende gerne vil levere noget i forhold til gruppearbejdet rent fagligt, men at der samtidig skal tages højde for hinanden i gruppen, uanset om man selv har valgt det eller ej. Dette kan muligvis tyde på at der er en fortrolighed med den almindelse og en tilstedeværelse af uddannelsesmæssige ressourcer i det sociale rum. Agenterne er i det sociale rum, i stand til at skelne mellem eventuelle forskelle, når de samarbejder om en opgave, hvorfor der kan argumenteres for at de er disponeret for at positionere sig tæt på hinanden eller ved siden af hinanden.

Informant 2 fortæller

"jeg har prøvet med, altså nu for eksempel i forhold til nogen af dem fra FIF, at der har jeg også oplevet at de leverer forskellig arbejdsindsats" (Interview 2, l. 120-121)

"altså hvor at der er nogen, altså det er den der med hvor jeg har sådan lidt, altså igen jeg kigger på hvad folk leverer, det er ikke fordi jeg vil dømmе dem på deres baggrund, fordi det jeg synes der bliver tydeliggjort, det er at de alle sammen kommer med en forskellig arbejdsindsats og det de alle sammen kommer med, hvor der er nogen der har svære ved dansk end andre" (Interview 2, l. 123-127)

I fortællingen kan det tyde på, at der opleves at være en ulighed eller et dominansforhold, set i forhold til informantens egne uddannelsesmæssige ressourcer og i fortroligheden i den tilladte kultur, når det beskrives at nogle af dem fra FIF-kurset leverer forskellige arbejdsindsatser i det faglige samarbejde. Når det beskrives hvordan informanten ikke vil

dømme nogen på baggrund af forskelligheder, kan der argumenteres for at vedkommende er i stand til at kunne skelne på trods af forskelle. I fortællingen har informanten en oplevelse af, at nogen har svære ved dansk end andre, hvilket kan tyde på at nogle har større grad af fortrolighed med det tilladte kulturelle sprog, end andre.

Informant 2 fortæller

"jeg har prøvet med en FIF studerende hvor at der var udfordringer fordi at der var mange af de danske ord hun ikke forstod. Men det udfordrer jo også bare mig til at skulle forklare det på en måde, så det gav jo mig noget fagligt og skulle hele tiden tænke over den måde jeg sagde det på og den måde jeg formulerede og definerede det på" (Interview 2, l. 134-137)

I fortællingen lægges der vægt på, oplevelserne med en tidligere FIF-studerende hvor der var sproglige udfordringer. Her kan der muligvis argumenteres for at de sproglige udfordringer og dermed eventuelle uligheder i det faglige samarbejde, ikke påvirker informanten. Men at vedkommende derimod er åben og ser en øget værdi i samspillet med den anden studerende, når det beskrives hvordan dette giver faglige udfordringer til informanten selv. I fortællingen udvises der sympati og forståelse fra informanten i forhold til den anden studerende, når informanten hjælper vedkommende med at formulere sig sprogligt, i det faglige samarbejde.

Informant 2 fortæller

"men det gav nogle udfordringer i forhold til at det tager længere tid og at hun ikke rigtig kunne være med til skriveprocessen, fordi at tit der, så enten skulle det skrives om eller så var det at hun bare lod være med at skrive" (Interview 2, l. 139-141)

”men jeg tror også det er fordi hun havde rigtig svært ved det fordi hun ikke følte at hun var særlig god til det” (Interview 2, l. 143-144)

Når informanten fortæller om sin faglige oplevelse med den anden studerende, er der noget som kan tyde på at de hver især besidder henholdsvis en høj grad af kulturel kapital og en mindre grad af kulturel kapital. Der kan argumenteres for en ulighed imellem kapitalbesiddelser, idet den ene har udfordringer med sproget og skriveprocessen og den anden ikke har. I fortællingen kan der argumenteres for, at informanten udviser sympati og forståelse overfor den anden studerende, når vedkommende fortæller at den anden studerende har det svært og ikke føler sig særlig god til det. Desuden kan det i fortællingen tyde på, at informanten er i besiddelse af uddannelsesmæssige ressourcer, idet vedkommende hjælper sin medstuderende i en faglig svær proces.

Informant 3 fortæller

”det kommer an på personerne, nogen personer er meget, de har før haft noget slags som pædagog eller pædagogmedhjælper og for eksempel, synes jeg, de læser så meget om pædagoguddannelsen, de forstår verberne meget bedre end for eksempel en person som kommer pludselig efter gymnasiet til pædagoguddannelsen” (Interview 3, l. 135-138)

I fortællingen lægges der vægt på, at oplevelsen af det faglige samarbejde afhænger af hvilke erfaringer de hver i sær kommer med til gruppen. Der kan argumenteres for at informanten ligger vægt på høj grad af kulturel kapital, hvor der er fortrolighed med sproget og den pågældende kultur, når det beskrives hvordan dem med pædagogisk erfaring ved mere end en der kommer fra gymnasiet. Desuden kan der argumenteres for forskelle blandt agenterne, som kan være svære at skelne mellem.

Informant 3 fortæller

"nogen er meget gode til at finde ud af hvordan man skal lave opgaverne eller hvordan man skal være fagligt, men nogen er ikke så gode, så det er blandet." (Interview 3, l. 142-143)

Ud fra fortællingen kan noget tyde på at, informanten har forskellige oplevelser i forhold til de andre agenter, når det beskrives hvordan nogle er gode til at løse opgaver og at andre er knapt så gode til det. Der kan muligvis argumenteres for at der opstår nogle uligheder blandt de kulturelle kapitaler i det faglige samarbejde og at disse er med til skabe en social afstand, hvor man ikke er i stand til at skelne mellem forskellene, og oplever det som begrænsning i samarbejdet, fremfor en værdi i samspillet med hinanden.

Informant 3 fortæller

"nogle studerende meget åbne og de lytter til for eksempel, hvad jeg siger, sådan fagligt eller hvad de andre siger fagligt, og så bagefter så diskuterer vi det med hinanden og finder ud af hvilken der er okay eller ej.. Men nogle gange, som jeg har sagt før, nogen de vil kun lave et produkt" (Interview 3, l. 145-148)

I fortællingen kan der argumenteres for en åbenhed overfor fastsatte positioner i de kulturelle kapitalbesiddelser, når der fortælles om at de i gruppearbejdet lytter til hinanden og diskuterer fagligt. Det kan tyde på en øgning i værdien i samspillet med hinanden, idet de lytter og diskuterer fagligt i samarbejdet. Agenterne udviser sympati og forståelse i forhold til hinanden i gruppearbejdet, selvom der gives udtryk for en oplevelse af de befinder sig forskellige steder, når det drejer sig om forståelse af opgavens form og indhold.

Informant 3 fortæller

"de tænker ikke på faglige ting. Igen, det kommer an på hvilke mennesker du arbejder med. Men jeg synes at de fleste arbejder fagligt" (Interview 3, l. 150-151)

I fortællingen lægger informanten vægt på det faglige i en gruppe, hvorfor der kan argumenteres for at en vis besiddelse af kulturel kapital hos vedkommende. Samtidig kan der være tale om en vis fortrolighed med det faglige arbejde på uddannelsen, når det beskrives at det ikke er alle andre der tænker fagligt.

Informant 4 fortæller

"man har altid nogle forventninger til hinanden i gruppearbejde. Man skal være aktiv deltagende selvfølgelig" (Interview 4, l. 209-210)

I informantens fortælling lægges der vægt på, at der i det faglige samarbejde er nogle forventninger til hinanden. Her kan der argumenteres for, at informanten ud fra egen kulturel kapital, har en forståelse af hvordan man indgår i det faglige samarbejde, når beskrives at der er forventninger og at man skal være aktivt deltagende.

Informant 4 fortæller

"men der er også nogle ting, de forventninger man har til hinanden, at man er lyttende, at når jeg siger noget dumt, så behøves det ikke være, jo man kan godt grine af det, men man kan godt rette op på hinanden, at man kan godt være en hjælp for hinanden i stedet for og være den der, ej nu siger hun noget dumt igen" (Interview 4, l. 212-215)

Der kan argumenteres for, at informanten besidder uddannelsesmæssige ressourcer, hvor det for informanten, i en gruppe, handler om at lytte til hinanden og hjælpe hinanden, fremfor at gå imod hinanden og grine. Det kan tyde på, at informanten oplever en øgning i værdi i samspillet med de andre kapitalbesiddelser, når de hjælper hinanden i det faglige samarbejde. Desuden kan der argumenteres for sympati og forståelse blandt agenterne, idet de hjælper hinanden og er i stand til at skelne mellem eventuelle forskelle. Når informanten fortæller, at vedkommende måske kan komme til at sige noget dumt, kan det

tyde på at der er bevidsthed omkring den kulturelle fremtoning i samspillet med de andre studerende.

Informant 4 fortæller

”at man er forståelig for de ting man siger og det sagde jeg også, jeg er i en gruppe nu og der sagde jeg nemlig også sådan meget åbenlyst at det jeg kan lide ved den her gruppe, at vi forstår hinanden, det er okay at sige at man er træt, det er okay at sige, ved du hvad jeg har, jeg kan simpelthen ikke lave noget i dag” (Interview 4, l. 222-225)

Ud fra fortællingen kan der argumenteres for at der er en fortrolighed med den tilladte kultur i gruppen, hvor agenterne kan være ærlige og åbne overfor hinanden. På trods af forskellige behov, formår agenterne at vise sympati og forståelse i forhold til hinanden, i det faglige samarbejde. I sin fortællingen lægger informanten vægt på, at det vedkommende godt kan lide ved gruppen er, at de forstår hinanden, hvorfor der muligvis kan argumenteres for at disse agenter er positioneret tæt på i forhold til hinanden.

Opsummering af analysens resultater

Tema 1) De studerendes oplevelse af måden FIF-studerende og ikke FIF-studerende indgår i det sociale studiemiljø

Gennem analysen af tema 1, er der ligheder og forskelle i informanternes fortællinger når de fortæller om deres oplevelser af det sociale studiemiljø. Alle fire informanter ligger i deres fortællinger vægt på, at kunne sammen med de andre og respektere hinandens forskelligheder. Der gives udtryk for at det er en god klasse og nogle gode lærer (informant 4) og der er en oplevelse af at klassen bliver rystet sammen gennem sociale aktiviteter (informant 2). Alle fire informanter giver udtryk for at det er vigtigt at have venner/venner i klassen og ser en værdi i samspillet med andre kapitalbesiddelser. Der gives udtryk for åbenhed i forhold til andre bekendtskaber i det sociale studiemiljø (informant 4), men samtidig søger flere af informanterne venner uden for klassen, når der er pause (informant 3). Der fortælles om hvordan det opleves at være en udfordring, når man ikke passer sammen personligt eller arbejdsmæssigt (informant 1). Her påpeger flere af informanterne at der blandt de studerende er stor aldersforskel samt forskellige ståsteder i livet, fordi nogle for eksempel har børn og andre ikke har (informant 4). Det bliver i den sammenhæng givet udtryk for at være en social afstand, når nogle har mulighed for at deltage i det sociale studiemiljø og andre ikke har. Der fortælles om hvordan sproglige barrierer, gør det svært at udtrykke sig og gøre sig forståelig (informant 3), og hvordan dette kan være med til at skabe en social afstand blandt de studerende. Der gives udtryk for, at forskelligheder som sprog og forskellige ståsteder i livet, påvirker hvilken position informanterne hver især indtager i det sociale rum i forhold til hinanden (informant 2). Der fortælles om oplevelsen af hvordan de forskellige kulturelle kapitalbesiddelser, kan have en positiv indflydelse i det sociale studiemiljø, hvis agenterne kan se en værdi i samspillet. Modsat kan de forskellige kulturelle kapitalbesiddelser opleves som negative, hvis agenterne ikke er i stand til at se værdien heri. Dette er medvirkende til hvordan de positionerer sig i forhold til hinanden i det sociale studiemiljø.

Tema 2) De studerendes oplevelse af at samarbejde fagligt med hinanden

Gennem analysen af tema 2, er der ligheder og forskelle i informanternes fortællinger, når de fortæller om deres oplevelser af det faglige samarbejde med hinanden. Alle fire informanter lægger i deres fortællinger vægt på faglige forventninger til dem selv og deres medstuderende. Der gives udtryk for en forventning om aktiv deltagelse (informant 2), at man i gruppearbejdet kan lytte til hinanden og hjælpe hinanden (informant 3) og at man kan indgå i faglige diskussioner i gruppearbejdet (informant 4). En af informanterne har en positiv oplevelse af det faglige samarbejde og er glad for sin gruppe (informant 1). Ulighed vægtes ikke så højt, men der opleves derimod at være en værdi i samspillet med forskellige kapitalbesiddelser (informant 1). En anden informant vil gerne levere noget fagligt, men ønsker også at tage hensyn til de andre i gruppen (informant 2). Der gives udtryk for en ulighed eller et dominansforhold, når der leveres forskellige arbejdsindsatser i en gruppe, men samtidig er der en oplevelse af at kunne hjælpe hinanden i faglige svære processer (informant 2). Der gives udtryk for at de studerende befinder sig forskellige steder i forhold til at forstå en opgave og at det faglige samarbejde afhænger af hvilke erfaringer de hver især kommer med til gruppen (informant 3). Der gives udtryk for en social afstand når nogle i gruppen besidder høj grad af kulturel kapital, mens andre besidder mindre grad (informant 3).

Konklusion

Gennem arbejdet med dette speciale og dets undersøgelse og i henhold til problemformuleringen og de tilhørende undersøgelsesspørgsmål, kan det samlet konkluderes at der er en række parametre som gør sig gældende.

De studerendes oplevelse af det sociale studiemiljø

Det kan konkluderes, at alle fire informanter lægger vægt på respekt overfor hinandens forskelligheder i det sociale studiemiljø, ved at være sammen og lytte til hinanden. Der bliver givet udtryk for at det er en god klasse og nogle gode lærer, og at de sociale aktiviteter er med til at ryste dem sammen. Der lægges vægt på at have veninder/venner og der gives udtryk for en åbenhed overfor bekendtskaber i klassen og at der kan ses en værdi heraf i samspillet med andre kapitalbesiddelser. Det kan dog konkluderes at nogle af informanterne stadig søger veninder/venner uden for klassen, når der er pause, idet der er nogle som de kender godt og som de føler sig trygge ved. Flere af informanterne påpeger aldersforskellene i studiemiljøet og de forskellige ståsteder i livet, hvor nogle har børn og andre stadig er unge og kun har sig selv. Der lægges vægt på at dette kan være en udfordring når man ikke passer sammen personlighedsmæssigt eller fagligt, og at der derfor opstår social afstand blandt nogle af de studerende. Det kan konkluderes at der er en oplevelse af sproglige barrierer blandt de studerende. Der lægges vægt på, at det for nogle studerende er svært at udtrykke sig og gøre sig forståelig, hvilket ligeledes er med til at skabe en social afstand blandt de studerende. En af informanterne fremhæver at de forskellige kulturelle kapitalbesiddelser kan have en positiv effekt på det sociale studiemiljø, hvis partnerne er i stand til at se værdien heri. Men samtidig kan det konkluderes at dette kan have en negativ effekt hvis ikke der kan ses en værdi i samspillet.

De studerendes oplevelse af at samarbejde fagligt med hinanden

Det kan konkluderes, at alle fire informanter i deres fortællinger lægger vægt på faglige forventninger i forhold til dem selv og deres medstuderende. Der er en forventning om aktiv deltagelse, at kunne lytte til hinanden, hjælpe hinanden og indgå i faglige

diskussioner. En af informanterne beskriver det faglige samarbejde som en positiv oplevelse og er glad for sin gruppe. Her konkluderes det, at uligheden ikke er det som betyder mest for vedkommende, men mere om der er en værdi i samspillet mellem de forskellige kulturelle kapitalbesiddelser. Det kan konkluderes at der i det faglige samarbejde blandt de studerende, er nogle dominansforhold som gør sig gældende, når der lægges vægt på de forskellige arbejdsindsatser i grupperne. Dog kan det samtidig konkluderes at de hjælper hinanden i faglige svære processer. Det kan ydermere konkluderes at de studerende befinder sig forskellige steder og at det faglige samarbejde afhænger af hvad de hver især bidrager med.

LITTERATUR

Andreasen, K. E., Rasmussen, P. m.fl. (2017). *"At undersøge læring"*. Samfundslitteratur.

Antoft, R., Salomonsen, H., H. *"Casestudier af organisationer som en dynamisk proces"* i Jacobsen, M., H. og Jensen, S., Q. (red) (2012). *"Kvalitative udfordringer"*. 1. udgave. Hans Reitzels Forlag.

Birkler, J. (2014). *"Videnskabsteori – en grundbog"*. 1. udgave. København: Munksgaard.

Bourdieu, P. (1997). *"Af praktiske grunde"*. 1. udgave. København: Hans Reitzels Forlag.

Broady, D. (1991). *"Kapitalbegrebet som uddannelsessociologisk værktøj"* i Bjerg, J. (red.). (2003). *"Pædagogik – en grundbog til et fag"*. 3. udgave. København: Hans Reitzels Forlag.

Børne- og Undervisningsministeriet. (2020). *"Internationale undersøgelser – om OECD"*. Lokaliseret 05-6-2021. På: <https://www.uvm.dk/internationalt-arbejde/internationale-undersoegelser/om-oecd>

Danmarks Evalueringsinstitut. (2016). *"Status på den nye pædagoguddannelse – Sammenfattende analyse"*. Lokaliseret 05-6-2021. På: <https://www.eva.dk/videregaende-uddannelse/status-paa-nye-paedagoguddannelse>

Frimodt, R., Larsen J.O. (2009). *"EUD og integration af flygtninge og indvandrere – i et europæisk perspektiv"*. København: Nationalt Center for Erhvervspædagogik, Professionshøjskolen Metropol.

Gilliam, L. (2006). *"De umulige børn og det ordenlige menneske: Et studie af identitet, ballade og muslimske fællesskaber blandt etniske minoritetsbørn i en dansk folkeskole – ph.d.-afhandling"*. Lokaliseret 04-6-2021. På: <https://viden.sl.dk/artikler/boern-og-unge/indvandrere-og-flygtninge/de-umulige-boern-og-det-ordentlige-menneske/>

Jacobsen, B., Tanggaard, L., Brinkmann, S. *"Fænomenologi"* i Brinkmann, S., Tanggaard, L. (red) (2015). *"Kvalitative metoder – en grundbog"*. 2. udgave. Hans Reitzels Forlag.

Jerlang, E., Jerlang, J. (1998). *"Socialisering og habitus – Individ, familie og samfund"*. 1. udgave. København: Munksgaard - Rosinante.

Kvale, S., Brinkmann, S. (2015). *"Interview – introduktion til et håndværk"*. 2. udgave. København: Hans Reitzels Forlag.

Saltofte, M. (2016). *"Pædagogisk antropologi – et overblik"*. 1. udgave. København: Hans Reitzels Forlag.

Stensmo, C. (2012) *"Indføring i pædagogisk filosofi"*. 1. udgave. Aarhus: Forlaget Klim.

BILAG1 Interviewguide**Interviewguide**

<p>Præsentation (Optages ikke)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hvem er jeg • Hvad er formålet med interviewet
<p>Baggrundsspørgsmål (Start optag herfra)</p>	<p>(Spørg informanten om anonymitet ønskes)</p> <p>Prøv at fortæl lidt om dig selv</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alder, oprindelse, familie, værdier, kulturelle forhold • Tidligere skolegang, uddannelse (seminariet), mål hermed
<p>Teori Kulturel kapital Socialt rum og symbolsk rum</p>	<p>Prøv at fortæl lidt om studiemiljøet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relationer, fællesskaber, grupper, fagligt niveau, sprog, dine forventninger, dine oplevelser <p>Prøv at fortæl lidt om det sociale studiemiljø</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relationer, fællesskaber, aktiviteter, sprog, dine forventninger, dine oplevelser, hvordan møder du de andre
<p>Afrunding</p>	

2 Mail til informanter

Hej

Mit navn er Anna Sofie, jeg er uddannet pædagog og går nu på Aalborg Universitet, på kandidatuddannelsen Læring og Forandringsprocesser. Jeg har tidligere foretaget en undersøgelse i forbindelse med projekt, på FIF-kurset på UCN Pædagoguddannelsen. I den forbindelse blev jeg også optaget af det videre forløb på pædagoguddannelsen og skriver derfor nu speciale om dette. Kort omhandler mit speciale din oplevelse som pædagogstuderende af at indgå i studiemiljøet og din oplevelse af studiemiljøet, fagligt og socialt.

Før Covid 19 brød ud, var planen at jeg skulle have været ude og besøge jer og opleve jeres hverdag, som I oplever den på studiet. Men eftersom dette ikke er muligt, har jeg været nødsaget til at omtænke min undersøgelsesmetode. Jeg vil i den forbindelse spørge om du kunne have lyst til at hjælpe mig, ved at deltage i et interview med mig, over Skype? Interviewet varer 10-12 minutter max. Og hvis det ønskes, er interviewet anonymt. Interviewet kan ligge alt efter hvornår det passer for dig, dog senest den 15. april, hvis det er muligt.

For god ordens skyld vil jeg lige skrive at jeg har fået din studiemail af Anna Ørnemose.

Jeg glæder mig til at høre fra dig.

Med venlig hilsen Anna Sofie Lang Olsen ☺

3 Transkriberede interviews

Informant 1

Interviewer: Kan du prøve at fortælle lidt om dig selv?

Informant: ja. Jeg hedder, jeg er 21 år gammel. Jeg kommer fra Holstebro af, men lige nu der er jeg bosat i Aalborg og bor selv i lejlighed

Interviewer: ja..

Informant: ..og jeg flyttede til Aalborg for at jeg skulle prøve noget nyt og vidste at jeg kunne starte på studie både i Holstebro og her i Aalborg, men jeg kunne godt tænke mig at der skulle ske noget, så jeg tænkte at jeg kunne flytte til Aalborg og så prøve der..

Interviewer: ja..spændende. Har du gået på gymnasiet tideligere?

Informant: øh jeg har haft en Hf. Faktisk på en pædagoglinje, det var et forsøg de lavede på det tidspunkt. Det er der så ikke mere, men det var sådan mere i forhold til psykologi og sådan noget vi fik ekstra. Og det synes jeg egentlig var interessant..

Interviewer: ja.. okay..

Informant: ..og jeg arbejdede i mit sabbatår i en børnehave..

Interviewer: ja

Informant: fast.. og det har jeg været virkelig glad for. Og så fandt jeg ud af, eller jeg har nok egentlig hele tiden vidst at jeg gerne vil være pædagog, ikke lige hvad inden for pædagog.. øh specialisering og sådan noget, men et eller andet med at arbejde med mennesker.. såå

Interviewer: ja.. er det noget du sådan, er der andre i din familie der også arbejder med mennesker?

Informant: ja. Altså helt klart. Jeg har en onkel der er I psykiatrien i Holstebro. Jeg har en kusine og en moster der er inden for social og special i Herning og i Køge. Æhm og jeg har en moster i Holstebro der er leder i tre institutioner, så det ligger rimelig meget til familien..

Interviewer: ja..

Informant: ..så det har ikke været det store spørgsmål om jeg skulle være pædagog eller ej, tror jeg..

Interviewer: nej.. okay. Og det er noget du har lyst til?

Informant: ja ja, helt bestemt. Jeg skal bare lige finde ud af hvor mit fodfæste er i forhold til specialisering..

Interviewer: ja..

Informant: ..tænker jeg..

Interviewer: ja..

Informant: ..jeg er så småt begyndt og liste mig ind på hvad jeg vil, tror jeg

Interviewer: ja. Super. Hvor langt er du på uddannelsen?

Informant: jeg startede I september sidste år..

Interviewer: ja.. og dit formål er at du gerne vil arbejde med børn, men du har ikke helt besluttet dig for hvilken målgruppe?

Informant: ja, jeg ved ikke om det vil være børn eller ej. Jeg tænker umiddelbart, der hælder jeg mest til social og special. Unge mennesker..

Interviewer: ja..

Informant: ..nu har jeg prøvet børn og det er rigtig hyggeligt men på længere sigt tror jeg ikke lige det er mig. Og jeg har været inde i et praktik nu her, den første praktik vi var i, i social og special i sådan en fritidsklub, ungdomsklub, juniorklub..

Interviewer: ja..

Informant: ..og det synes jeg egentlig var mega interessant og der kunne jeg også godt mærke at de var rigtig spredt i forhold til deres funktionsniveau..

Interviewer: ja..

Informant: ..og der var jeg helt klart mere til det der, hvor de kan noget, men måske noget autisme og sådan noget ADHD og OCD og sådan noget..

Interviewer: ja..

Informant: ..så lidt inden for social og special, men det er ikke dernede hvor vi er fysisk nedsatte for voldsomt..

Interviewer: nej, okay. Spændende. Kan du prøve at fortælle lidt om din oplevelse af studiemiljøet på uddannelsen?

Informant: Altså man kan sige i forhold til vores klasse, kan jeg jo kun tale ud fra, så i starten var vi rimelig meget sammen alle sammen. Man kan godt mærke at vi er ekstremt forskellige..

Interviewer: okay..

Informant: ..altså der er nærmest ikke to der er ens. Hvor jeg synes det har været sådan lidt mærkeligt at starte, fordi jeg ved ikke om jeg havde forstillet mig noget, men nu var jeg flyttet til en ny by og det hele var bare nyt og så skulle man lige finde sit fodfæste i hvem man skulle være sammen med og sådan noget. Men der er helt klart nogen der går mere sammen end andre. Jeg taler ikke med alle fra klassen af fordi at klassen alligevel er okay stor, jeg ser ikke dem alle 30 havde nær sagt. Der er klart grupper og der nogen man snakker bedre med end andre og specielt når man er i de der studiegrupper, og jeg synes det var svært i starten og skulle kastes rundt i så mange grupper..

Interviewer: ja..

Informant: ..jeg kunne godt se meningen med at vi skal spredes og vi skal lære hinanden og kende fordi vi er nye, men jeg synes det var rigtig svært og skulle i gruppe med nogen hvor man tænker, arbejdsmæssigt og personlighedsmæssigt så er vi langt fra hinanden..

Interviewer: det har du oplevet?

Informant: ja. Helt bestemt. Nu har vi også et rimelig stort mandefald i vores klasse, der er flere der er droppet ud. Så det der med forskelligheden den kan klart gå ind og være svær i forhold til vi bliver proppet i en gruppe..

Interviewer: ja..

Informant: ..når det ikke er af egen fri vilje. Men jeg forstår også godt pointen i at vi skal lære hinanden og kende og rystes sammen, men det er vi jo så også blevet nu her efter næsten et år, øh proppet sammen hvor man bliver sådan lidt, at det er sgu lidt ærgerligt fordi der er mange voksne og vi er modne og vi ved godt hvad vi vil og vi ved hvem vi kan arbejde med og hvordan det fungerer bedst..

Interviewer: ja..

Informant: ..så det kan være sådan, nu har jeg været okay heldig, synes jeg selv, fordi dem jeg har arbejdet med, jeg arbejder for eksempel med en nu, hvor vi er ekstremt forskellige i vores måde at arbejde på men vi får det til at fungere alligevel. Så der føler jeg også at jeg kunne have været uheldig og komme sammen med en hvor jeg tænker vi kan slet ikke kommunikere ordenligt..

Interviewer: nej.. Så for dig er det vigtigt at man kan kommunikere?

Informant: ja og arbejdsmoral tænker jeg..

Interviewer: ja..

Informant: ..jeg selv er ikke den bedste til og være totalt begejstret over opgaver. Jeg laver dem men jeg laver dem i sidste øjeblik, fordi jeg har det bedst under stres..

Interviewer: okay.. ja..

Informant: ..og man kan sige når jeg kommer i gruppe med en der gerne vil have alt skemalagt og alt det, så er det svært for mig fordi så skal jeg skemalægge hele min hverdag for at jeg kan lave det møde på det tidspunkt..

Interviewer: ja..

Informant: ..det synes jeg er ekstremt svært.

Interviewer: ja.. altså sådan har vi det jo forskelligt med hvordan vi arbejder bedst...

Informant: ja. Og det er meget grupper på den her uddannelse, føler jeg..

Interviewer: ja..

Informant: ..altså det er meget studiegrupper og det kan sgu være svært en gang imellem, hvor man tænker, det vil jeg bare gerne lige lave det her (grin)..

Interviewer: ja.. det har fordele og ulemper... vi er jo forskellige mennesker..

Informant: ja, præcis.. det har fordele at man laver det altså.. den person jeg arbejder med nu, altså jeg synes det er mega fedt at vi kan selvom vi er så forskellige og har så forskelligt et liv, altså...

Interviewer: ja..

Informant: ..hun har børn og har en hverdag der skal struktureres på vildeste plan, hvor jeg er mig selv og kan passe det, eller virkar jeg har og sådan noget. Men vi får det til at fungere, det er rimelig fedt..

Interviewer: ja. Fint. Hvordan oplever du sværhedsgraden på uddannelsen, fagligt? Altså niveauet?

Informant: jeg tænker egentlig, det er faktisk svært at definere, vi har været til nogle eksamener hvor vi ikke anede hvad de forventede af os..

Interviewer: ja..

Informant: ..hvor vi har været sådan lidt, vi ved ikke om vores forventninger til os selv er for høje eller lave og vi har egentlig ikke fået forventningsafstemt ordenligt til for eksempel eksamenerne..

Interviewer: nej..

Informant: ..men efter eksamen så har jeg kunnet se at det er gået godt, altså så jeg synes ikke at kravene har været for høje. Jeg synes de har været for uklare, men de er egentlig tilpas..

Interviewer: ja.. okay..

Informant: ..altså det er lidt nemmere end hvad jeg havde regnet med.. tror jeg..

Interviewer: ja. Fint. Hvordan oplever du det sociale studiemiljø på holdet eller i klassen?

Informant: Ja, det er et godt spørgsmål. Det sociale for mig fungerer egentlig fint. Jeg har nogle få jeg snakker med, fordi det kan jeg lige overskue (grin)..

Interviewer: ja..

Informant: ..men jeg vil også sige at det er svært når der er så stor aldersforskel og vi er bare forskellige steder i livet. Det er svært og lave det, som man i gymnasiet for eksempel lavede uden for skolen når vi ses og sådan noget.. fordi når nogen skal hjem til deres børn og de skal hjem til deres kærester, så det er rimelig svært at få timet det, altså..

Interviewer: ja..

Informant: ..vi ser hinanden når der bliver anceret en fest, julefrokost eller sådan noget..

Interviewer: ja..

Informant: ..ellers så synes jeg ikke at, der er nogen der bedre til det end andre. Og jeg er ikke en af dem der er god til at sige at vi skal samles men det er også tildes fordi at jeg ikke har den vilde interesse i det, tror jeg..

Interviewer: okay.. så sociale relationer er vigtigt for dig, men måske ikke i så stor grad eller?

Informant: ja, bestemt. Altså det er vigtigt at jeg har nogen jeg kan snakke med på studiet og jeg har nogle veninder fra studiet af..

Interviewer: ja..

Informant: ..men og skal snakke med hele klassen samlet, det er ikke for mig på samme måde..

Interviewer: nej.. okay..

Informant: ..jeg kan være med til de store fester og være med til at vi samles og sådan noget, de der to-tre gange om året eller sådan noget. Det synes jeg egentlig er passende.

Og så tænker jeg, at for mig er det fint at dem der så snakker sammen i mindre grupper de holder noget sammen, når de timer det...

Interviewer: ja, okay. Fint. Hvordan oplever du det faglige samarbejde mellem jer studerende? S sammensætning i grupper for eksempel..

Informant: altså jeg tænker egentlig at det fungerer rimelig godt. Altså jeg har ikke i mine grupper endnu mødt de store problemer. Jeg har haft en gruppe jeg er ekstremt glad for, det er dem jeg snakker bedst med...

Interviewer: ja..

Informant: .. jeg er lidt i tvivl om at man godt kan mærke at dem hvor det personlighedsmæssige og det hvor vi har samme tilgang til gruppearbejdet og til opgaven, det er klart nemmest..

Interviewer: ja..

Informant: ..på de parametre, men jeg synes ikke, jeg har ikke været i nogen grupper hvor man kan sige at vi ikke har kunnet klare det faglige og kunne ordne opgaverne og have det fint ved siden af også..

Interviewer: ja. Og samtidig også kunne kommunikere med hinanden?

Informant: ja. Altså jeg ved at nogle andre i klassen, der har haft svært ved det. Hvor de ikke har kunnet få det til at fungere, men jeg har ikke været i en af de grupper endnu..

Interviewer: nej..

Informant: ..jeg tænker så længe man gør, så længe der er plads til forskelligheder, så skal det nok gå... det også, altså ligesom hende jeg er i gruppe med nu vi har forskellige måder at gøre det på men vi bliver til enighed om et eller andet, altså vi er altid nået til enighed om et eller andet..

Interviewer: ja..

Informant: ..så, jeg er ikke stødt på det endnu..

Interviewer: nej, okay. Er der noget der er særligt vigtigt for dig når du selv skal vælge en gruppe?

Informant: øhh..?

Interview: når du vælger dine gruppemedlemmer kan de så godt være for eksempel tosprogede?

Informant: ja, altså jeg vælger dem nok ikke fra på grund af tosprogethed. Jeg ville helt klart vælge dem fra hvis jeg ved vi ikke har samme arbejdsmoral i denne her opgave. Jeg vælger dem til jeg ved at jeg personligt snakker godt med, fordi så er det nemmere at kommunikere og så er det nemmere at få opgaven lavet..

Interview: ja, okay..

Informant: ..så om det er tosproget eller om de har gået på FIF, det tror jeg ikke vil have nogen betydning..

Interviewer: Så det det handler om for dig, det er egentlig at I bare kan arbejde godt sammen og forstår hinanden?

Informant: ja, at vi er ens når vi er i en gruppe. For mig betyder det sindssygt meget at der er humor og vi kan lave noget andet end og være dybt seriøse hele tiden..

Interviewer: ja..

Informant: ..jeg synes det er herre fedt hvis vi kan grine sammen og have det mega fedt. Den gruppe jeg har det bedst med, det er også dem jeg snakker bedst med hver dag, altså..

Interviewer: ja..

Informant: ..jeg har to jeg snakker med hver dag og vi var i gruppe sammen og det gik for vanvittigt godt altså, fordi vi kan lave sjov ud af det og så gør det også at opgaverne ikke bliver så grav- alvorlige. Men altså derimod så bliver det simpelthen bare en fest og lave de her opgaver fordi det er jo sådan noget kreativt noget og drama og sådan noget og det kan man sgu godt lave sjov med, hvis man har den rigtige gruppe til det..

Interviewer: ja.. jamen fedt. Det var sådan set det. Er der noget du har lyst til at tilføje?

Informant: nej.

Interviewer: okay. Tak for hjælpen.

Informant 2

Interviewer: Kan du prøve at fortælle lidt om dig selv?

Informant: ja, jeg er lige fyldt 21. Jeg kommer her fra Aalborg og har boet her i næsten hele mit liv..

Interviewer: ja..

Informant: ..jeg er sådan en type der er rigtig meget sammen med min familie og det er så også grunden til at jeg bibeholder mig her i nærområdet, fordi at min familie bor her..

Interviewer: ja...okay..

Informant: ..jeg har sådan set valgt pædagoguddannelsen på grund af at jeg rigtig gerne vil arbejde med børn...

Interviewer: ja..

Informant: ..og indtil videre der går det i hvert fald godt for mig..

Interviewer: okay, jamen det lyder spændende.. er det en drøm du altid har haft?

Informant: nej, øh jeg tog et sabbatår efter gymnasiet og har ikke rigtig vidst hvad det var jeg ville, jeg vidste kun at jeg ville arbejde med mennesker, men det er der rigtig mange uddannelser der gør..

Interviewer: ja..

Informant: ..og så var jeg inde og søge og så, jeg har sådan set været på noget der hedder studiepraktik, hvor du sådan kommer en uge ud på en uddannelse og så ser og

følger med i undervisningen og prøver hvad det vil sige at gå på den her uddannelse og det var sådan set læreuddannelsen..

Interviewer: okay..

Informant: ..hvor jeg fandt ud af at det ikke lige var for mig. Så jeg har sådan haft pædagog sådan i bagtanken, men det kom først til udtryk i mit sabbatår, hvor det blev tydeliggjort at jeg egentlig gerne ville arbejde med børn..

Interviewer: ja.. spændende. Så det er derfor du er på seminariet, fordi du gerne vil være pædagog og arbejde med børn..

Informant: ja

Interviewer: okay. Du nævnte det her med gymnasiet, har du så også taget 10. klasse?

Informant: nej direkte til gymnasie..

Interviewer: direkte til gymnasiet, ja. Det her med uddannelse, er det noget du har med hjemmefra eller hvordan?

Informant: altså min mor har ikke gået på gymnasiet, det har min far heller ikke. De har begge to erhvervsuddannelser. Min mor indenfor bogholderi og regnskab. Og min far er sælger men nu pensioneret.

Interviewer: okay..

Informant: ..men min storebror som er to år ældre end mig, han tog en HTX gymnasieuddannelse, så på den måde så.. altså jeg har altid lagt stærkt fagligt og jeg kan godt lide at læse..

Interviewer: ja..

Informant: .. så jeg synes at det er kommet naturligt til mig, men det har ikke været noget mine forældre har presset på, overhovedet..

Interviewer: nej, okay..

Informant: ..hvor jeg så tog en STX uddannelse...

Interviewer: ja, okay.. rigtig fint. Så vil jeg gå videre til det næste spørgsmål. Kan du prøve at fortælle mig lidt om studiemiljøet på pædagogseminariet? Sådan i forhold til det hold du er på..

Informant: altså jeg synes at de er rigtig gode til at lave sådan aktiviteter og jeg synes især den første uge med at man lige får de her tutorer på klassen og får altså os sådan lidt rystet sammen.

Interviewer: ja..

Informant: men jeg har en i min klasse som har gået der før og hun siger at det egentlig er faldet i i forhold til at, dengang hun gik der, der blev man meget mere rystet sammen og blev meget mere venner..

Interviewer: ja..

Informant: ..hvor i min klasse, altså vi kan godt snakke sammen og der er også nogen der venner på kryds og på tværs, men det er ikke sådan at vi er tætte på den måde..

Interviewer: nej.. okay.. Er I et stort hold?

Informant: øh altså jeg ved vi er, vi startede ud med at være omkring 30 stykker, så det har jeg forstået som værende en rimelig størrelse, men jeg er ikke sikker..

Interviewer: nej okay. Det fint. Hvad tænker du når nu du siger at I har ikke sådan, at I kan godt tale sammen på holdet, men oplever du grupper på holdet?

Informant: altså vi har på en måde sådan lidt inddelt os i specialiseringer, at dem vi ofte snakker med det er dem der er inden for den specialisering vi gerne vil have..

Interviewer: ja..

Informant: og det er, altså at der er kommet nogle grupperinger, med at der er nogle der går mere sammen end andre. Men som sagt vi kan sagtens gå på kryds og tværs. Det er slet ikke det, men der er bare nogle der hellere vil være sammen med nogen end andre..

Interviewer: ja, okay. Klart nok. Hvad tænker du sådan i forhold til sværhedsgraden på studiet, rent fagligt?

Informant: rent fagligt har det lagt rigtig godt til mig. Jeg har ikke synes at det har været for svært. Der er nogle gange hvor jeg synes at det har lagt lige til højrebenet fordi vi har haft om det tidligere eller, altså på gymnasiet. Men der er også nogen i min klasse, jeg ved der har det svært fagligt..

Interviewer: ja..

Informant: ..både nogle af dem der er kommet fra FIF og så er der også nogen, hvor de ikke har haft en gymnaseuddannelse eller det er mange år siden de har siddet på skolebænken og så skal de lige, det her med at komme ned og sidde igen..

Interviewer: ja.. okay. Men du oplever at det passer fint for dig?

Informant: ja.

Interviewer: okay. Nu sagde du det her med at man mest er sammen med dem der ønsker samme specialisering som en selv, men hvordan har du det med at indgå i forskellige grupper, for eksempel tidligere FIF'er og ikke tidligere FIF'ere? Hvad er vigtigt for dig?

Informant: altså det er ikke noget jeg på den måde tænker over, men jeg vil rigtig gerne arbejde med folk der kan bidrage med noget forskelligt. Så, altså jeg føler stadig at man skal levere en vis indsats og det er det der er vigtigt for mig..

Interviewer: ja..

Informant: ..men jeg, altså jeg nyder at arbejde sammen med folk der kommer fra forskellige baggrunde end mig, fordi de bidrager alle sammen med noget forskelligt..

Interviewer: ja.. okay. Fint. Så det handler ikke om baggrund for dig, men det er det faglige bidrag der er vigtigt for dig?

Informant: ja.

Interviewer: okay.. Du har været lidt inde på det, men kan du prøve at fortælle mig lidt om det sociale studiemiljø?

Informant: altså i min klasse, altså jeg synes ikke rigtig at fællesskabet går på tværs af klasserne. Selvfølgelig er der nogle få man kender og sådan..

Interviewer: ja..

Informant: ..men ellers går det ikke rigtig på tværs. Men i min klasse der er der rigtig mange der har børn, så på den måde er det rigtig svært og deltage i det sociale. Så det er sådan lidt den samme gruppe der gør det og så er der selvfølgelig nogen hvor de ikke har lyst til at drikke, altså i forhold til for eksempel fredagsbaren..

Interviewer: ja..

Informant: ..så det er ikke alle der føler at de har lyst til at tage med til det..

Interviewer: nej, okay. Du har været lidt inde på det, men kan du prøve at fortælle lidt om dine forventninger i forhold til studiemiljøet på sådan en uddannelse?

Informant: altså for mig er det sociale, altså det er bare vigtigt for mig. Og kunne sammen og respektere hinanden..

Interviewer: ja..

Informant: ..altså det er ikke fordi man altid behøver at være enige og det er ikke fordi man behøves og være bedste venner alle sammen, men man skal kunne komme overens med hinanden, fordi vi er alle sammen voksne mennesker og vi er der for at lære..

Interviewer: ja.. så din indstilling og være åben?

Informant: ..ja. Og det føler jeg også at jeg er

Interviewer: okay. Det sidste spørgsmål: kan du prøve at fortælle lidt om din oplevelse når I arbejder fagligt, altså sammen i grupper?

Informant: altså jeg har det sådan, fagligt der vil jeg rigtig gerne levere noget, men det er noget hvor vi alle sammen skal tage højde for hinanden i gruppen uanset om vi er sammensat eller om vi selv har valgt..

Interviewer: ja..

Informant: ..jeg har prøvet med, altså nu for eksempel i forhold til nogen af dem fra FIF, at der har jeg også oplevet at de levere forskellig arbejdsindsats..

Interviewer: ja..

Informant: ..altså hvor at der er nogen, altså det er den der med hvor jeg har sådan lidt, altså igen jeg kigger på hvad folk leverer, det er ikke fordi jeg vil dømme dem på deres baggrund, fordi det jeg synes der bliver tydeliggjort, det er at de alle sammen kommer med en forskellig arbejdsindsats og det de alle sammen kommer med, hvor der er nogen der har svære ved dansk end andre..

Interviewer: ja..

Informant: ..og hvor at, der er nogen hvor det er lettere at hjælpe i forhold til at de tager lettere imod hjælpen end andre, og så er der nogen hvor der skal mere hjælpe til end andre..

Interviewer: ja.. jamen det giver god mening. Men hvordan oplever du det sådan når I arbejder fagligt? Fungerer det eller er der udfordringer?

Informant: altså jeg har prøvet med en FIF studerende hvor at der var udfordringer fordi at der var mange af de danske ord hun ikke forstod. Men det udfordrer jo også bare mig til at skulle forklare det på en måde, så det gav jo mig noget fagligt og skulle hele tiden tænke over den måde jeg sagde det på og den måde jeg formulerede og definerede det på.

Interviewer: ja..

Informant: ..Men det gav nogle udfordringer i forhold til at det tager længere tid og at hun ikke rigtig kunne være med til skriveprocessen, fordi at tit der, så enten skulle det skrives om eller så var det at hun bare lod være med at skrive..

Interviewer: okay..

Informant: ..men jeg tror også det er fordi hun havde rigtig svært ved det fordi hun ikke følte at hun var særlig god til det..

Interviewer: ja.. okay..

Informant: ..hvor når jeg har arbejdet sammen med nogle andre fra FIF så, altså de har bare leveret uden lige, altså der vil du ikke have opdaget at de havde gået på FIF..

Interviewer: nej okay.. En sidste ting, hvordan er det når I laver gruppearbejde, bliver I sat sammen eller er det noget I selv vælger hvem I vil arbejde sammen med?

Informant: i starten var det at vi blev sammensat, men så fik vi til de næste mange projekter lov til at vælge selv..

Interviewer: ja..

Informant: ..hvor at her i coronatiden der blev vi sammensat i grupper, men vi har så nogle gange fået lov til at gå lidt på kryds og tværs i forhold til hvem vi arbejder bedst sammen med...

Interviewer: ja, okay.. Jamen fint. Er der noget du har lyst til at tilføje?

Informant: altså det er jo mega anderledes her i coronatiden, hvor det er svært at arbejde på tværs og det er fordi jeg ved at der er rigtig mange der har børn..

Interviewer: ja..

Informant: ..i min klasse. Så de har det jo mega svært i øjeblikket, i forhold til at balancere det hele..

Interviewer: ja..

Informant: ..og gruppearbejde og læsestof, fordi vi får altså nogle gange en del læsestof. Hvor så bliver det sat sådan fra den ene dag til den anden. Så altså jeg kan godt frygte for nogen i forhold til at det bliver for meget for dem..

Interviewer: ja, okay.. og hvad tænker du selv der? Er det også udfordrende for dig?

Informant: altså det er jo udfordrende tror jeg, for hele holdet i forhold til at få det her til at fungere. Nu er jeg kommet i en studiegruppe, altså som jeg fungerer rigtig godt sammen med og jeg har jo ikke på den måde andre, jeg har ikke selv børn og mest, altså tit, nu bor jeg for mig selv men så er jeg hjemme ved min mor, så jeg har ikke rigtig andre forpligtelser, så jeg kan lettere få det til at hænge sammen..

Interviewer: ja.. Du sagde at du er i en gruppe lige nu hvor det fungerer rigtig godt – hvad er det der fungerer rigtig godt?

Informant: jeg tror det lidt er at vi har de samme forventninger, altså i forhold til de opgaver vi skal lave. Os i min gruppe vi har ikke valgt at vi skal skrive modulopgave sammen fordi

vi ligger inden for tre forskellige specialiseringer og har tre forskellige fokuser i forhold til hvad vi gerne vil med den her modulopgave. Men til opgaverne der fungerer det rigtig godt fordi vi har tre forskellige perspektiver i forhold til specialiseringer og hvor vi har de samme forventninger i forhold til hvornår vi skal møde, i forhold til hvor meget vi skal lægge i arbejdet. Og kommunikerer rigtig godt på kryds og på tværs.

Interviewer: ja.. fint... Du skal have tusinde tak for din hjælp!

Informant 3

Interviewer: Kan du prøve at fortælle lidt om dig selv?

Informant: ja, jeg kommer fra Iran og jeg er uddannet som lærer i mit hjemland. Og jeg har en kandidatuddannelse som engelskunderviser, engelsk og fransk i mit hjemland..

Interviewer: ja..

Informant: ..og kom her til Danmark fordi min mand har fået et arbejde i Aalborg, så ja, jeg tog med og bagefter har jeg, jeg prøvede at finde arbejde, men det var lidt svært, som udenlandsk lærer at finde arbejde her, så jeg besluttede at tage et fag, som kunne hjælpe mig i forhold til min baggrund, bare en anden slags, jeg kan godt arbejde med børn, så jeg besluttede at studere igen..

Interviewer: ja.

Informant: ..en bachelorgrad som pædagog og det er derfor jeg er her lige nu (grin)..

Interviewer: ja, spændende..

Informant: ..og jeg er 33 år, eller faktisk 34 i dag (grin)..

Interviewer: ja okay, har du fødselsdag i dag?

Informant: nej, det var i påsken, det var fordi jeg glemte det (grin)

Interviewer: ja okay, det kender jeg godt.. (grin)

Informant: jeg er blevet et år ældre (grin)..

Interviewer: ja.. Hvad med familie, du har en mand sagde du – har du børn?

Informant: nej nej..

Interviewer: nej. Hvor lang tid har du gået på seminariet?

Informant: I Danmark?

Interviewer: ja..

Informant: ..det er cirka 5 år, 4,5 år..

Interviewer: ja, okay.. og hvor lang tid, hvor længe har du gået på pædagoguddannelsen?

Informant: det er cirka et år, vi er på 2. semester

Interviewer: ja, okay..

Informant: ..men jeg var på FIF sidste år..

Interviewer: ja, jeg kender godt FIF

Informant: nårh..

Interviewer: ja. Så det næste spørgsmål, kan du prøve at fortælle lidt om hvordan du oplever studiemiljøet på pædagoguddannelsen?

Informant: ja, det er fordi de er lidt forskellige på pædagoguddannelsen. Nogle er så unge mennesker og nogen er for eksempel ligesom mig, lidt ældre.. blandt andet synes jeg, der er sådan fordele og ulemper. For eksempel, for mig, fordi jeg har andre uddannelser, ved jeg hvordan jeg skal skrive, hvad jeg skal læse, hvad jeg ikke skal læse og måske er det lidt svært at være mellem andre unge studerende fordi der er nogle unge som siger, det er lidt svære for os, vi kan ikke følge med og det bliver bare stressende hver dag med opgaver. Men for mig, fordi jeg er vant til undervisning og læsning, så er det ikke så stressende en situation for mig. Men det er lidt i gruppearbejde, for eksempel nogle gange har jeg lavet alle opgaverne og så kigger de andre bare på mig og de laver ingenting fordi de bliver så stressede og ja.. jeg synes ikke det er så godt for mig at være med i grupper fordi det er lidt for relaxed (afslappet), synes jeg (grin)..

Interviewer: ja..

Informant: ..men fra andre situationer, er det også lidt svært for mig at præsentere mig som jeg er fordi de andre er danskere og de synes at, for eksempel fordi jeg ikke snakker så godt dansk, men jeg har en anden baggrund som hjælper mig til at studere bedre, men det er lidt svært at præsentere mig selv til andre..

Interviewer: ja.. det er sådan du føler det?

Informant: ..ja, ja..

Interviewer: okay.. Er der for eksempel undervisere på seminariet der går ind og hjælper med de ting?

Informant: jeg synes vi selv, fordi underviserne ved at jeg har andre uddannelser og jeg kan forklare de unge, jeg kan forstå de begreber bedre end andre. Men hvor at studere, jeg synes det er svært fordi, ja, jeg synes ikke der er så godt et miljø eller stemning, for eksempel i vores klasse eller hold..

Interviewer: okay..

Informant: ..det er bare, alle har konflikter mellem hinanden og ja..

Interviewer: ja okay, så der er lidt udfordringer?

Informant: ja, ja..

Interviewer: ja. Øm, hvorfor tænker du at det er sådan?

Informant: øh.. jeg synes det er fordi de er så unge og kan ikke lære, hvis de synes nogen ting er svært eller svære ting, de bliver sådan presset og de kan ikke, øh de kan ikke lave det bedre og de vil bare gerne skifte til noget andet, men for eksempel hvis jeg starter med noget, så skal jeg være færdig med det..

Interviewer: ja..

Informant: ..og jeg går op i for eksempel opgaver, hvordan jeg skal løse opgaven. Men nogen vil bare gerne, de tænker ikke på processen, måske, de tænker kun på produkt.. synes jeg..

Interviewer: ja..

Informant: ..og de finder hinanden så hurtigt så muligt og for os som fremmed person, er det lidt svært. Og måske også for de andre studerende fra udlandet, det er lidt svært at klare det pres..

Interviewer: ja..

Informant: ..synes jeg.. måske er det ikke kun på pædagoguddannelsen, hvis jeg havde taget til andre uddannelser, havde jeg nok de samme udfordringer..

Interviewer: okay..

Informant: ..ja..

Interviewer: ja.. og det er jo egentlig lidt sjovt at det er på en pædagoguddannelse, ik..

Informant: ..jo, ja..

Interviewer: ..for man skal jo ud og arbejde med mennesker..

Informant: ja. Jeg har også en veninde i vores klasse, hun er også udenlandsk og hun har de samme udfordringer, fordi for eksempel i gruppearbejde, når vi selv bestemmer hvilken gruppe vi vil arbejde med og der var kun mig, som var alene.. og hvad skal jeg gøre. Det var før jeg arbejdede sammen med pigen som jeg snakkede om. Og de kender mig ikke og hvordan jeg kan arbejde i grupper..

Interviewer: nej..

Informant: ..det er bare, de bestemmer og det var lidt, jeg synes at for mig, fordi jeg ikke er ung og jeg kan arbejde med alle grupperne, så det var lidt "sjovt" at, eller hvordan kan vi arbejde sammen uden at jeg må forklare hvordan jeg kan arbejde..

Interviewer: ja..

Informant: ..men måske, miljøet, først var det så godt men lidt efter lidt, er det lidt svært for mig faktisk, ja..

Interviewer: okay..

Informant: ..og lige nu vil jeg sige, okay, jeg glæder mig kun til praktik og ikke kun studere så meget..

Interviewer: ja..

Informant: ..men undervisere og andre, de er meget hjælpsomme og det er rigtig godt. Jeg kan godt lide det. De har meget forskellig slags undervisning, det er ikke kun arbejde med begreber, der er også lidt sjovt og forskellige aktiviteter, det er så fint..

Interviewer: okay.. rigtig godt..

Informant: ..ja.

Interviewer: super. Du har sådan set også været lidt inde på det, det her med det sociale.. Men hvordan oplever du det sociale studiemiljø?

Informant: jeg tror jeg er en social person og jeg er altid smilende og vil gerne lære mennesker at kende, men hvis du hver gang kan se på de andre at de ikke vil være med, så.. øhh.. you step back..

Interviewer: ja..

Informant: ..ja, så jeg prøver lidt og jeg har også snakket med min vejleder, om hvad jeg kan gøre, fordi i forhold til de andre, jeg har så mange andre ting hvor jeg kommer og udtrykker mig og jeg går på sprogskole og jeg kom på FIF og jeg har også en anden slags uddannelse og nu kommer jeg her og jeg vil gerne være pædagog. Jeg tænker ikke på andre ting, men hvis man gerne vil være den bedste, så skal du have nogle sociale relationer til andre..

Interviewer: ja..

Informant: ..og jeg vil meget gerne, men ja..

Interviewer: ja.. men du skal også føle at de vil dig?

Informant: ja. Selvfølgelig, ja..

Interviewer: ja selvfølgelig, det kan jeg sagtens forstå.. Men er du sociale med nogen på studiet?

Informant: jeg er mest sammen med mine veninder fra andre lande..

Interviewer: ja..

Informant: de gik også på FIF sidste år, og så for eksempel i pausen er vi sammen med hinanden..

Interviewer: ja.. går I i klasse sammen?

Informant: ja en er fra min klasse, men i pauserne mødes vi også med de andre fra andre hold. Vi snakker sammen eller hvis vi har nogle spørgsmål, stiller vi dem til hinanden..

Interviewer: ja..

Informant: ..så det er fint, ja.. Vi kender hinanden bedre og vi kan godt fungere. Når jeg er her og de er her, så hjælper det..

Interviewer: ja.. det giver god mening.. det er også noget med at søge tryghed..

Informant: Ja, ja.

Interviewer: ja, det kan jeg godt forstå. Så har jeg det sidste spørgsmål, hvordan oplever du det når I arbejder fagligt, for eksempel i grupper?

Informant: det kommer an på personerne, nogen personer er meget, de har før haft noget slags som pædagog eller pædagogmedhjælper og for eksempel, synes jeg, de læser så meget om pædagoguddannelsen, de forstår verberne meget bedre end for eksempel en person som kommer pludselig efter gymnasiet til pædagoguddannelsen..

Interviewer: ja..

Informant: ..så det kommer an på personer, hvilke personer du arbejder med..

Interviewer: ja..

Informant: ..nogen er meget gode til at finde ud af hvordan man skal lave opgaverne eller hvordan man skal være fagligt, men nogen er ikke så gode, så det er blandet.. ja..

Interviewer: ja.. oplever du at I kan kommunikere om det?

Informant: øm, nogle gange, er nogle studerende meget åbne og de lytter til for eksempel, hvad jeg siger, sådan fagligt eller hvad de andre siger fagligt, og så bagefter så diskuterer vi det med hinanden og finder ud af hvilken der er okay eller ej.. Men nogle gange, som jeg har sagt før, nogen de vil kun lave et produkt..

Interviewer: ja..

Informant: ..de tænker ikke på faglige ting. Igen, det kommer an på hvilke mennesker du arbejder med. Men jeg synes at de fleste arbejder fagligt, eller ja.. ja..

Interviewer: ja.. Har der både været gode og dårlige oplevelser for dig?

Informant: ja, ja. ja..

Interviewer: ja, okay.. Har du noget du har lyst til at tilføje eller sige?

Informant: nej.

Interviewer: okay. Mange tak for din hjælp.

Informant 4

Interviewer: Kan du prøve at fortælle lidt om dig selv?

Informant: jeg hedder og jeg er 39 år. Jeg kom til Danmark da jeg var fire år, i 1985, sammen med min far, mor og fire søskende. Jeg er palæstinenser fra Libanon, det hedder det fordi vi flygtede fra Libanon. Jeg har tre børn, store børn. Jeg har tideligere gået på handelskole-uddannelsen. Jeg har, øh hvad kan man sige.. jeg stoppede i en periode hvor jeg ikke har været aktiv på nogen som helst uddannelse på grund af noget sygdom og jeg var sygemeldt i lang tid..

Interviewer: ja..

Informant: ..øh, så jeg har haft en pause i mit liv og efter den her pause har jeg så truffet den afgørelse at jeg ville på FIF for at komme i gang. Og det var den eneste løsning for mig kan man sige..

Interviewer: ja, okay.. Hvilket modul er det du går på nu på pædagogseminariet?

Informant: det er det der hedder G3..

Interviewer: G3, okay. Fint. Så du har gået der I noget tid efterhånden alligevel?

Informant: i et år cirka..

Interviewer: et år cirka, ja okay.. Har I valgt specialiseringer eller skal I til det nu her?

Informant: vi skal til det næste modul..

Interviewer: okay.. Hvad tænker du at du gerne vil med pædagoguddannelsen, har du særlige ønsker eller drømme?

Informant: det har jeg nemlig. Det er fordi at inden jeg startede på FIF-uddannelsen, der arbejdede jeg i Brønderslev Kommune som støtteperson, for hvad hedder det, traumatiserede mennesker..

Interviewer: ja..

Informant: ..og det kunne jeg godt, det har jeg arbejdet et stykke tid med og det gør jeg stadigvæk..

Interviewer: ja..

Informant: ..og det er der hvor tanken kom fra, at jeg vil gerne have noget uddannelse i det, det er ikke nok med erfaringen..

Interviewer: ja..

Informant: ..og så har jeg, hvad hedder det, tænkt meget på at jeg er ikke så meget til, jeg ved godt det lyder dumt men til børn. Det her med at være ud i skoven og hvor jeg har kreativ, det er jeg slet ikke. Så jeg vil gerne arbejde videre med det med udsatte børn og, eller unge i det hele taget familier

Interviewer: ja..

Informant: ..så jeg tænker at det skal være noget, et eller andet pædagogisk inden for noget krisecenter, noget der er, noget i den retning

Interviewer: ja, spændende. Der er jo også mange grene og gå ud af når man uddanner sig til pædagog..

Informant: ja..

Interviewer: super. Det næste spørgsmål er, kan du prøve at fortælle lidt om din oplevelse af studiemiljøet på uddannelsen?

Informant: jeg synes bare vi er kommet godt ind i uddannelsen og der har været de der folk omkring os inde i klasserne, jeg kan ikke huske hvad de hed.. øm hvad hedder sådan nogen? Øh årh jeg kan ikke huske det..

Interviewer: Tutorer?

Informant: det er sådan en gruppe fra 8. eller 9. semester

Interviewer: mentorer, tænker du på eller?

Informant: ja.. noget i den retning...

Interviewer: ja..

Informant: og kom ind og de får forklaret tingene og hvordan deres oplevelse er og vi skulle tage det stille og roligt. Vi skal ikke begynde og tænke lektier og studie og alt muligt...

Interviewer: nej..

Informant: ..så vi skulle tage et skridt ad gangen øh, og det hjalp på lige at få dæmpet vores øh, hvad hedder det.. tanker..

Interviewer: ja..

Informant: ..så vi er kommet godt ind i klasserne. Vi har fået nogle gode lærer, en god klasse i det hele taget. Så jeg synes ikke der har været noget problematik der, så vi er faldet godt ind i klassen og der har ikke været noget..

Interviewer: nej..

Informant: ..så selve forløbet har været meget sådan stille og roligt så det har været rigtig godt..

Interviewer: ja. Hvordan oplever du de sociale relationer? For eksempel grupper?

Informant: ja, det sker hurtigt i sådan en klasse. Man slår sig til nogen der er tættest på ens personlighed selvfølgelig..

Interviewer: ja..

Informant: ..og så selvfølgelig bliver der hurtigt dannet grupper. Og nogle grupper er faste grupper, hvor man ikke får lov til at komme ind i, og det bliver vist og det har vi sådan oplevet lige i det sidste...

Interviewer: ja..

Informant: ..af projektarbejde. Der var der, hvor at, der var vi meget åbne omkring det at hvordan vi havde det, når nogen lukker en gruppe hvor hårdt de andre har det og selvfølgelig var der nogen der var meget kede af det og følte sig sådan meget usikre på sig selv og følte sig ikke velkommen i sådan en gruppe, men det lød også til at de andre de ville bare have det bedste ud af det og selvfølgelig skulle det være de rette personer. Og det er noget der såre andre at, er jeg ikke den rette, er jeg ikke den gode nok person til den her gruppe, så der har været lidt diskussioner lige op til eksamen. Men sådan almindeligt gruppearbejde, der var det ikke et problem fordi der var ikke noget karakter, der var ikke noget bedømmelse i det..

Interviewer: nej..

Informant: ..når det gælder eksamen, bedømmelser og karakterer så ringer klokkerne hos andre..

Interviewer: ja.. hvordan tænker du at det kan være?

Informant: jeg tænker bare at for at opnå den bedste karakter, så skal man også have de rigtige personer med ind og man skal, selvfølgelig i en gruppe er man, skal man jo også deltage aktivt i, men det er jo mere at, jeg tror bare den der karakter og bedømmelse og jeg skal videre i livet med succes, det betyder meget for folk. Og så tænker de ikke på at de træder på andre, om de ikke er gode nok..

Interviewer: nej..

Informant: ..men jeg tror det der med at blive bedømt og få den bedste karakter, det er det der var formålet med det, at der er det brist..

Interviewer: ja.. okay. Hvordan oplever du sådan sværhedsgraden på studiet, sådan fagligt?

Informant: nogle gange synes jeg det er mega svært i forhold til nye begreber, i forhold til nye ord, fremmedord, øh svære ord endda..

Interviewer: ja...

Informant: ..hvor det kræver at man går ind og finder ordbogen frem igen og lige og, okay hvad betyder det egentlig og hvad for en sammenhæng kan man bruge ordet..

Interviewer: ja..

Informant: ..så det der med at bruge ordene som i en diskussion, det har været svært for mig og kunne gøre det. Så jeg bruger for det meste nogen ord, jeg ved hvad det er, jeg ved, som de siger også så skal man også begynde og bruge professionelle ord og det har jeg svært ved endnu, øm og få sat dem ind i en sammenhæng..

Interviewer: ja.. Får du hjælp til det?

Informant: nej...

Interviewer: ..altså oplever du at der bliver gjort noget aktivt for at du kan udvikle det?

Informant: det blev der gjort i FIF, men ikke på uddannelsen nu.. øh

Interviewer: nej, det er dit eget ansvar eller?

Informant: ja, det handler jo om selvstudie og man siger også I er ikke elever mere. Man skal selv studere, man skal selv undersøge tingene og det prøver jeg også. Jeg har sådan en lille, en lille ordbog (grin) for mig selv, hvor jeg bruger, hvor jeg skriver hvad det er de enkelte ord betyder. Men det er jo, nogle gange er der lidt noget læsestof hvor man tænker okay, det er sådan for eksempel noget omsorg og noget inklusion og noget, du ved sådan noget det er ikke nemt at læse, men det var nemmere at læse for mig end alt andet..

Interviewer: ja..

Informant: ..socialisering og..

Interviewer: ja. Er det fordi det er noget du kan nikke genkende til?

Informant: ja, fra FIF...

Interviewer: ja, ja.. okay.. og det er jo naturligt.."

Informant: ja.. men man skal også læse meget...

Interviewer: ja..

Informant: ..øh men der også nogle ting man kan skimlæse og der er nogen ting man skal gå i dybden med..

Interviewer: ja..

Informant: ..og det er også sådan noget jeg har lært i FIF at hvordan man læser tingene..

Interviewer: ja..

Informant: ..og hvordan man fokuserer, så vidt så muligt på det der står. For eksempel det i midten, det der fyld i siderne det skal man ikke sådan rigtigt når man skimlæser, selvfølgelig når man går i dybden med tingene og hvordan man øver sig til at lige og gå ind og læse..

Interviewer: ja..

Informant: ..så der har været nogle ting vi har brugt, altså hjælpemidler, redskaber videre i vores uddannelse.

Interviewer: ja, okay.. Fint. Kan du prøve at fortælle lidt om hvordan du oplever det sociale studiemiljø?

Informant: øm det er fordi, i forhold til den klasse jeg er i nu, ik..

Interviewer: ja..

Informant: ..så hvad hedder det, det var så en fordel at der var en fra tidligere FIF-klasse i den klasse jeg kom ind i og det var rigtigt tænker jeg, for så har man nogen, man kender jo nogen og kan snakke andre, men selvfølgelig det var rart at der var en fra, en man kendte.. øm men hun er så desværre stoppet..

Interviewer: okay..

Informant: hvad det hedder og så tænker man, ork.. så det var svært fordi man vidste godt, hende kender jeg godt og hende kan jeg spise i kantinen med og hende kan jeg gå en tur med og hende kan jeg være i gruppe med..

Interviewer: ja..

Informant: ..men til sidst var der nogen, et par piger som vi også, hvad hedder det, vi var også rigtig gode i grupper, så det var en fordel at have de her piger..

Interviewer: var de tidligere FIF-studerende?

Informant: nej det var de ikke. Nej de kom fra gymnasiet tror jeg nok det var og så den anden kom fra, jeg ved ikke hvor det er hun kom fra.. det ved jeg ikke, men hun er også, hun er tidligere ansat et andet sted, og hun kom ind og hun har også en gymnasial baggrund, men hun har så arbejdet øm..

Interviewer: ja..

Informant: ..men, sådan meget socialt uden for skoledelen, det har der ikke været så meget af, fordi nu har jeg selv børn og der er jo mange unge inde i sådan en klasse, der er 22-23 år, de har tid til alt det, øm fritidsliv..

Interviewer: ja..

Informant: ..så det, det har jeg så ikke sådan rigtigt.. øm

Interviewer: der har du dine børn og din familie?

Informant: lige præcis. Så det er også svært og det er det der giver, sådan som jeg ser det også, at det der efter skoletids-liv sammen med kammerarterne, det betyder meget mere end det der sker i klassen, fordi der kommer man tættere på hinanden og kommer også en helt anden måde og se hinanden på, så den har jeg misset lidt og kan mærke at det, at de kommer fra en weekend hvor de siger, arr du har godt nok drukket for meget, du har gjort et eller andet, så kan man godt mærke at man bliver sådan lidt, sådan øh.. man kommer sådan lidt ud af den der gruppe eller klasse, sådan en tak ud..

Interviewer: ja..

Informant: ..øm.. så det er sådan nogle ting jeg oplever, men ellers så fungerer det fint for mig. Men selvfølgelig jeg har ikke kendskab til alle i klassen, det har jeg ikke..

Interviewer: nej..

Informant: ..måske kan jeg godt snakke med 7-8-9 stykker, som jeg ved hvem er og kan snakke med dem og kan lige få en griner sammen og det, men ikke hele klassen, nej..

Interviewer: nej..

Informant: ..nej, der er nogle man holder sig lidt på afstand..

Interviewer: ja.. Hvorfor tænker du at det er sådan?

Informant: jeg tror også det kommer an på om de er sådan åbne, man kan godt mærke det nogle gange på andre at de vil dig, eller de vil dig ikke..

Interviewer: ja..

Informant: ..øm og nogle gange har man det der, nogle tanker selv som, okay jeg skal ikke tænke på hende der eller ham der, fordi jeg kan godt mærke at han giver sig ikke sådan, og så måske, så er det sådan det var. Men jeg havde også en (grin) oplevelse med en pige som i starten, følte jeg at hun var meget sådan, hun gad ikke sådan rigtigt, hun kiggede ikke og smilte ikke og så blev vi tilfældigvis sådan sat i grupper og så tænkte jeg, åh hvordan skal jeg arbejde med hende når hun ikke siger hej til mig og så lavede vi vores

projekt sammen og ko op til eksamen og det hele og det var en af de fedeste grupper jeg var inden i.. vi fik grint så meget og vi fik lavet så meget..

Interviewer: ja..

Informant: ..det var rigtig fedt at, du ved, at man også giver sig lidt. Jeg er ikke god til det der, at give mig, jeg er ikke god til at være den der der går over til nogen, det er jeg ikke god til..

Interviewer: nej..

Informant: ..men jeg tror også at, jeg ligger også lidt mere skylden på mig selv, at jeg er ikke god til, jeg er ikke så meget god til at være åben og komme over og tilbyde mig selv, det er jeg ikke god til..

Interviewer: okay..

Informant: .. så det er nok mig der kigger sådan, eller ser tingene som de ikke er, egentligt..

Interviewer: okay.. og så har du måske lært noget i den situation med pigen..

Informant: ja, lige nøjagtig. Jeg tænkte årh, hende kan jeg aldrig være sammen med og så tilfældigvis var det hende jeg skulle være i gruppe med..

Interviewer: ja..

Informant: ..og det var fedt, fordi at jeg tænkte hold da op, hun er slet ikke sådan som jeg så hende..

Interviewer: nej.. Det er bare dejligt at høre. Jeg har et sidste spørgsmål, kan du prøve at fortælle lidt om din oplevelse af det faglige samarbejde? For eksempel når I arbejder i grupper, forventninger..

Informant: ømm, man har jo altid nogle forventninger til hinanden, at man skal være, hvad hedder det, være syne, være aktiv deltagende selvfølgelig..

Interviewer: ja..

Informant: ..men der er også nogle ting, de forventninger man har til hinanden, at man er lyttende, at når jeg siger noget dumt, så behøves det ikke være, jo man kan godt grine af det, men man kan godt rette op på hinanden, at man kan godt være en hjælp for hinanden i stedet for og være den der, ej nu siger hun noget dumt igen..

Interviewer: ja..

Informant: ..og det er også nogle ting jeg satser på hver gang og komme ind i en gruppe og er bare åben omkring det, at okay siger man noget dumt eller er man træt i dag i hovedet, eller er man, man gider ikke i dag, man er ude af det der studieliv, så er det rart at sige det, ved du hvad, jeg kan simpelthen ikke, jeg er for træt til det her..

Interviewer: ja..

Informant: ..at man er forståelig for de ting man siger og det sagde jeg også, jeg er i en gruppe nu og der sagde jeg nemlig også sådan meget åbenlyst at det jeg kan lide ved den her gruppe, at vi forstår hinanden, det er okay at sige at man er træt, det er okay at sige, ved du hvad jeg har, jeg kan simpelthen ikke lave noget i dag..

Interviewer: nej..

Informant: ..i stedet for og spille sig ind i den der forventnings, øh forventning til hinanden og sige okay, jeg laver bare det jeg kan og jeg mumler bare lidt og siger ja ja og så er det det..

Interviewer: ja..

Informant: ..så er det bedre at sige det som det er.. øm men selvfølgelig der er jo forventninger og man vil jo op til eksamen og have det bedste ud af det..

Interviewer: ja..

Informant: ..og man vil lave det bedste opgave.. men vi er jo, jeg tænker vi skal ikke bare tænke papirer og computere og noget, vi er jo mennesker der sidder der bag de her skærme, så der tænker jeg meget på det at det skal ikke bare, hvad hedder det, man skal ikke træde på hinanden ofr at opnå det vi vil..

Interviewer: nej.. Når I arbejder fagligt på holdet eller i klassen, bestemmer I ofte selv grupperne eller er det jeres underviser som der sætter jer sammen?

Informant: det er en blanding af det hele, fordi nogle gange siger man, du skal, du taler lige med sidekammerarten. Altså, jeg ved godt hvem jeg sidder ved siden af, men du ved, der er ikke sådan nogen faste pladser hvor vi sidder, nu sidder man der og der og der, så man har altid skiftende sidekammerart nogle gange. Der hvor der er plads kommer man ind og sidder..

Interviewer: ja..

Informant: ..så det er altid lidt skiftende, men i grupper eller til sådan nogle eksamensopgaver, så bestemmer vi selv. Men i sådan et almindeligt gruppearbejde, hvor vi skal vise noget eller fremlægge noget, så tæller de 1, 2, 3, 4 nogen gange og så er vi sat ind, eller lige I fem der og der...

Interviewer: ja..

Informant: ..øm, så det er jo lidt øh..

Interviewer: ja.. hvordan har du det med det?

Informant: der får jeg lidt ekstra hjertebankene nogle gange fordi jeg tænker åh nej, hende eller ham har jeg ikke arbejdet med før, men (grin) det er rart fordi jeg kan også prøve grænser af, jeg kan godt sådan afprøve mine grænser og sige okay, øh det var ikke så slemt alligevel..

Interviewer: nej...

Informant: ..men, jo det er ikke så trygt, jeg er ikke så tryk ved det der med at arbejde i grupper (grin)..

Interviewer: nej.. du har det mest trykt når du arbejder med nogen du kender, eller?

Informant: Ja, ja det har jeg.

Interviewer: ja, ja.. Her til sidst, er der noget du har lyst til at tilføje?

Informant: nej, der er ikke sådan rigtig meget. Men jeg tænker bare at, jo i selve skolen, eller dengang vi startede der spurgte man sådan hinanden hvor man kom fra og alt det her, og der var ikke mange der kendte FIF og hvad det er for noget, og det synes jeg det er mærkeligt at der ikke bliver, at det ikke bliver hvad hedder sådan noget, der er ikke nogen informationer om det, der er ikke nok, der er ikke nogen der ved hvad det er for noget, fordi.. dengang vi sagde FIF, så øh FIF, okay og så kigger de, hvad er det for noget?

Interviewer: okay..

Informant: ..så der var ikke mange der vidste hvad det var for noget, så vi skulle nærmest sådan gøre rede for det, hvad det er vi laver og hvem vi er og nogen kigger på det sådan, øh kan man bare komme ind fra FIF? Et år, og så hoppe ind på pædagoguddannelsen, wow?

Interviewer: ja..

Informant: ..hvorfor må vi ikke det, som danskere jo.. det er jo snyd hvis man kigger på det, at ja, man kan komme ind på FIF og så lære et år og så er det jo en erstatning for mange års gymnasie. Og så kigger de sådan lidt, sådan mærkeligt på en – nå er det bare det? Ja, siger jeg, men så skal man bare sådan skynde sig at sige at et år på FIF, der knokler man..

Interviewer: ja..

Informant: ..med forskellige teorier og metoder og alt muligt. Folk ved ikke hvad det er, de ved det ikke, de har ikke, hvad hedder det, jeg tror heller ikke de har hørt om det før, øm hvad FIF er for noget, hvad man gør derinde og hvorfor man kommer ind, i stedet for at man kommer direkte fra gymnasiet. Men jeg tror, der mangler bare at det bliver mere vist, altså hvad man laver derinde. Og vi har jo også selv oplevet, dengang vi gik på FIF at der blev vi sat ind i et valgfag-hold, en dag, hvor vi skulle lave nogle aktiviteter sammen..

Interviewer: ja..

Informant: ..og det var virkelig fedt fordi det var forskellige kulturer, inde i sådan et lokale og den anden klasse blev godt nok nysgerrige på hvad vi lavede og tænkte hold da op, vi

er ikke så dumme igen fordi vi går i FIF-klasse. Men der var mange fordomme omkring det, så det er jo godt at man viser sig og at man inkluderer FIF-klassen sammen med de andre studerende, at man viser dem mere, at vi ikke er sådan gemt i et lokale og så er det der vi har undervisning, og det synes jeg, det mangler der..

Interviewer: ja.. føler du I er sådan "opdelt", jer tidligere FIF'er og ikke tidligere FIF'er?

Informant: altså på skolen generelt, ik?

Interviewer: joh..

Informant: ..jo. Vi er jo ikke så meget sammen med de andre, det var rart hvis der var den der samarbejde på tværs, at okay vi kan komme ind i en klasse hvor de er ved at lave noget, studere et eller andet, og hvor vi kan få lov til at opleve dem en dag og se hvad det er for noget. At, altså de skal ikke, det er ikke os der skal være populære FIF.. men at vi bliver mere synlige..

Interviewer: ja, det kan jeg sagtens forstå. Jeg vil sige dig tusinde tak for din hjælp.